

Kovács András Péter

Médiaszabályozás Franciaországban

Budapest, 2007. október, 12. szám

ISSN 1788-134X
ISBN 978-963-87610-3-3

Kiadja az Alkalmazott Kommunikációtudományi Intézet
Budapest, 1021 Hűvösvölgyi út 95.
Felelős kiadó: Nahimi Péter igazgató
Borítóterv: Czakó Zsolt
Nyomdai munkák
Műegyetemi Kiadó
Felelős vezető: Wintermantel Zsolt
www.kiado.bme.hu

Tartalom

I. BEVEZETÉS	6
Földrajzi adottságok.....	6
Etikai-kulturális-társadalmi tényezők.....	7
A szabályozás koherenciája.....	7
II. A FRANCIA MÉDIARENDSZER KIALAKULÁSA	8
A médiaszabályozás kezdetei.....	8
A média mint állami monopólium.....	8
A kereskedelmi televíziózás próbálkozásai.....	9
Médiareform a '80-as években.....	9
Digitalizáció és konvergencia.....	11
III. A FRANCIA MÉDIAPIAC	12
A televíziós szektor.....	12
Országos földfelszíni televíziózás.....	12
Helyi földfelszíni televíziózás.....	12
Digitális földfelszíni műsorterjesztés.....	12
Vezetékes műsorterjesztés.....	13
Műholdas műsorterjesztés.....	14
DVB-H.....	14
IPTV.....	14
A rádiószektor.....	15
IV. A FRANCIA MÉDIA MŰKÖDÉSÉNEK ALKOTMÁNYOS KERETEI ÉS ALAPELVEI	16
A szólásszabadság az alkotmányban.....	16
Az elektronikus kommunikáció szabadsága a médiatörvényben.....	16
Elvi korlátok.....	16
V. A KOMMUNIKÁCIÓ TARTALMA	17
A kommunikáció tartalma.....	17
A médiaszektor szereplői.....	18
A tartalom előállítása és terjesztése.....	18
A honosság.....	18
A vételkörzet.....	19
A műsorterjesztés módja.....	19
A műsorszolgáltatás jellege.....	19
VI. CSA – A FRANCIA SZABÁLYOZÓHATÓSÁG	22
A CSA és a konvergencia.....	22
A CSA jogállása.....	23
A CSA szervezete.....	23
A tagok.....	23
A CSA szervei.....	24
Az elnök.....	24
A Testületet segítő hivatal.....	25
A Testületi Titkárság.....	25
Az Adminisztrációs és Pénzügyi Igazgatóság.....	25
Az Audiovizuális Üzemeltetők Igazgatósága.....	25
A Műsorigazgatóság.....	25
A Technológiai Igazgatóság.....	26
A Jogi Igazgatóság.....	26
Tanulmányok és Kutatások Igazgatósága.....	26
Európai és Nemzetközi Ügyek Igazgatósága.....	27
Információs és Dokumentációs Szolgálat.....	27
A CSA feladat- és hatásköre.....	27
Általános feladatok.....	27
Szabályozói feladatok.....	27
Engedélyezési jogkör.....	28
Nyilvántartási jogkör.....	28
Ellenőrzési jogkör.....	28

Konzultációs, koordinációs jogkör	28
Tájékoztatás, felvilágosítás-kérés, információgyűjtés	29
Beszámolók, jelentések	29
A CSA viszonya a hírközlési szervekkel	29
A CSA-val kapcsolatot tartó szakmai szervezetek	30
VII. AZ ENGEDÉLYEZÉS.....	31
<i>Az engedély.....</i>	<i>31</i>
<i>Az analóg műsorszolgáltatás.....</i>	<i>31</i>
<i>Analóg rádiós műsorszolgáltatás</i>	<i>31</i>
<i>A felhívás</i>	<i>31</i>
<i>A kérelmezők.....</i>	<i>31</i>
<i>A kérelem tartalma</i>	<i>32</i>
<i>Analóg televíziós műsorszolgáltatás.....</i>	<i>33</i>
<i>A digitális műsorszolgáltatás</i>	<i>33</i>
<i>A mobil televíziózás.....</i>	<i>34</i>
<i>A kérelmek elbírálásának szempontjai</i>	<i>35</i>
<i>Ideiglenes műsorszolgáltatók</i>	<i>36</i>
<i>A megállapodás (convention).....</i>	<i>37</i>
<i>A digitális és mobiltelevíziós engedélyesek kötelezettségei</i>	<i>38</i>
<i>Szankciók.....</i>	<i>39</i>
<i>Az engedély időtartama, megújítása, megrövidítése, visszavonása.....</i>	<i>39</i>
<i>Az engedély időtartama.....</i>	<i>39</i>
<i>Az engedély megújítása az engedélyesek kérelme nélkül.....</i>	<i>39</i>
<i>Az engedély visszavonása és megrövidítése</i>	<i>40</i>
<i>A vezetékös műsorterjesztés</i>	<i>40</i>
VIII. A KÖZSZOLGÁLATI SZÉKTOR FRANCIAORSZÁGBAN.....	41
<i>Közszolgáltatás – fogalom helyett feladatok</i>	<i>41</i>
<i>Közszolgáltatás a tartalomban</i>	<i>41</i>
<i>Közszolgáltatás a terjesztés technikájában</i>	<i>42</i>
<i>A társadalmi felügyelet.....</i>	<i>42</i>
<i>Az egyes közszolgálati vállalkozások.....</i>	<i>42</i>
<i>A France Télévision.....</i>	<i>42</i>
<i>France 2</i>	<i>42</i>
<i>France 3</i>	<i>43</i>
<i>France 5</i>	<i>43</i>
<i>Réseau France outre-mer (RFO).....</i>	<i>43</i>
<i>A France Télévision digitális és egyéb vállalkozásai</i>	<i>43</i>
<i>A Radio France</i>	<i>44</i>
<i>Radio France Internationale (RFI)</i>	<i>44</i>
<i>La Chaîne Parlementaire</i>	<i>44</i>
<i>A közszolgálati műsorszolgáltatók szervezete</i>	<i>45</i>
<i>A Tanácsadó Műsortanács</i>	<i>46</i>
<i>Privatizált közszolgálat - A TF 1</i>	<i>46</i>
IX. MŰSORSZERKEZETI KÖVETELMÉNYEK.....	47
<i>A műsoridő</i>	<i>47</i>
<i>A műsortartalom.....</i>	<i>47</i>
<i>A kiskorúak védelme.....</i>	<i>47</i>
<i>Politikai tartalmú műsorok.....</i>	<i>47</i>
<i>A francia nyelv védelme.....</i>	<i>48</i>
<i>A nagyobb jelentőségű események.....</i>	<i>48</i>
<i>Európai művek.....</i>	<i>49</i>
<i>Monitoring.....</i>	<i>49</i>
X. REKLÁM, SZPONSZORÁCIÓ, TELESZOPPING	50
<i>A reklámok tartalma</i>	<i>50</i>
<i>A reklámok elhelyezése</i>	<i>51</i>
<i>A reklámidő-korlátok.....</i>	<i>51</i>
<i>Támogatott műsorok.....</i>	<i>52</i>
<i>Közvetlen ajánlat.....</i>	<i>52</i>
<i>Tartalmi korlátozások.....</i>	<i>52</i>

<i>Időkorlátok</i>	53
XI. MÉDIATULAJDONLÁS, VERSENYJOG	54
<i>Médiatulajdonlás</i>	54
<i>Az átláthatóság biztosítása</i>	54
<i>Az egy-kettő-három szabály</i>	54
<i>Külföldiek tulajdonlása</i>	55
<i>Médiakoncentrációk</i>	55
<i>Médiakoncentrációk az engedélyek száma tekintetében</i>	56
<i>Médiakoncentrációk a lakosság tekintetében</i>	56
<i>Médiakoncentrációk más, kapcsolódó piacok tekintetében: a négyből kettő szabály</i>	56
<i>A CSA és a Versenyhatóság (Conseil de la concurrence) viszonya</i>	57
XI. ÖSSZEGZÉS	58
A MÉDIÁT SZABÁLYOZÓ HATÁLYOS FRANCIA JOGFORRÁSOK	60

I. Bevezetés

Annak ellenére, hogy az Európai Unió audiovizuális tárgyú másodlagos jogalkotása és döntései bizonyos elvek mentén egységesítik a tagállamok médiaszabályozását, a saját eszközökkel elérendő közös célok illetve a közös eszközök inkorporálása mellett a tagállamok médiarendszerét továbbra is a nemzeti rádiózás és televíziózás fejlődéséből, hagyományaiból, piaci összetételéből következő markáns sajátosságok határozzák meg. Jelen tanulmány célja a francia médiarendszer bemutatása ezen eltérő sajátosságok tükrében.

A munka sok helyen talán alaposabb és részletekbe menőbb a kelletnél – többnyire olyan intézmények - pl. a szabályozóhatóságok feladat- és hatásköre vagy az engedélyezési eljárások – bemutatásakor, melyeknek részletes szabályai is tanulságosak lehetnek a hazai médiarendszer és médiapolitika alakítói számára. A tanulmány nem tartalmaz nemzetközi vagy uniós kitekintést, tekintve, hogy egy európa több régióját felölelő kutatási program részeként született, mely kutatási programban más szerzők ezt a feladatot elvégezték.

A francia médiarendszernek más európai modellektől eltérő szerkezetét és preferenciáit több tényezőre vezethetjük vissza, melyek közül az alábbiakat ragadnám ki:

- földrajzi adottságok;
- etnikai, kulturális és társadalmi összetétel;
- a magán-műsorszolgáltatás megjelenésének és fejlődésének körülményei;
- a technikai-gazdasági fejlettség foka és a média piaci paraméterei;
- a szabályozás módja, koherenciája.

A magán-műsorszolgáltatás fejlődését és a piaci paramétereket a következő fejezetek részletesen bemutatják, a többi kérdésről azonban szükséges szólni néhány szót.

Földrajzi adottságok

Franciaország 543 965km² nagyságú államterületének lakossága meghaladja a 60 000 000 főt¹. A kontinentális Franciaország területe 22 régióra (region), ezeken belül 96 megyére (département) oszlik, amely megosztás kevésbé etnikai-kulturális, hanem elsősorban közigazgatási jelentőségű: ezen régiók lakói egységes nemzetet képeznek. A francia történelem sajátosságainak megfelelően viszont Franciaország a mai napig rendelkezik tengerentúli területekkel, melyeket a francia nyelv a DOM-TOM mozaikszóval illet, és található köztük:

- 4 tengeren túli megye (DOM - Départements français d'outre-mer): Francia Guyana (Dél-Amerika), Guadelupa (Antillák), Martinique (Antillák), Réunion (Indiai-Óceán);
- 4 tengeren túli terület (TOM - Territoires français d'outre-mer): Új-Kaledónia (Óceánia), Francia Polinézia (Óceánia), Wallis és Futuna (Óceánia), Déli Francia Területek (Antarktisz);
- Korzika mellett további 2 tengeren túli társult terület (Collectivités territoriales françaises): Mayotte (Indiai-Óceán), Saint-Pierre és Miquelon (Észak-Amerika).

Az ezen területek jogállásából, közigazgatásából adódó különbségek rányomják a bélyegüket a médiaszabályozásra is, elsősorban az adminisztratív jellegű (pl. engedélyezésről, nyilvántartásról szóló) szabályok tekintetében. Másrészt Franciaország ügyel a távoli területek kulturális integrációjára is, így a tartalomszabályozás olvasásakor is találhatunk a DOM-TOM-ra vonatkozó rendelkezéseket.

¹ Az ENSZ 2003-as becsléte adata szerint 60 144 000 fő

Etnikai-kulturális-társadalmi tényezők

Franciaország etnikumai között megtalálhatók távolabbi földek, így Észak-Afrika vagy Délkelet-Ázsia népei is, akik csekély arányuk, az anyaország kulturális kisugárzásának távolsága és a karakteres francia nemzetállamiság hatására asszimilálódtak, így a francia műsorszolgáltatás kulturális és nyelvi értelemben meglehetősen egységes.

Franciaország nemzetállamisága régi múltra és gazdag hagyományokra tekint vissza, ugyanakkor a média sokáig állami monopólium és központosított intézmény volt. Így a helyi műsorszolgáltatás mind méreteit, mind kulturális-etnikai karakterét nézve kevésbé penetráns.

Másfelől a környező országokban is igen szép számmal él francia anyanyelvű lakosság, amely a nyomtatás megjelenésétől kezdve napjainkig a francia kultúrát és szellemet messze az országhatáron túl terjeszti (ezt az országhatáron túl nyúló francia szellemi-kulturális birodalmat hívták a felvilágosodás idején a *betűk köztársaságának*). A francia médiajog külön gondot fordít a kontinentális országhatárokon túlra, a tengeren túli területekre és a környező országokra/országokból sugárzott francia nyelvű műsorszolgáltatásra. Az előbbire példa a közszolgálati műsorszolgáltató RFO, a másira a szintén közszolgálati RFI.

A szabályozás koherenciája

Franciaországban – Magyarországhoz hasonlóan – létezik egy jogszabály a sajtószabadságról, amely kimondja az elektronikus sajtó szabadságát is, és létezik egy médiatörvény az elektronikus médiumokra. Ennek a rendelkezéseit a szabályozóhatóság határozatai részletezik. Így a francia jól strukturált, összefüggő, könnyen áttekinthető joganyag.

II. A francia médiarendszer kialakulása

A médiaszabályozás kezdetei

A rádiós műsorszolgáltatás megindítása után az 1930-as években Franciaország még nem az angol közszolgálati műsorszolgáltatási monopólium modelljét követte. A második világháború előtt a közszolgálati rádiózás mellett a Posta- Telegráf- és Telefonminisztérium néhány kereskedelmi engedélyt is kiadott, mely engedélyek biztosították az állam teljes felügyeletét a műsorszolgáltatás felett. A második világháború kitörésekor a magánműsorszolgáltatók működését felfüggesztették, később az engedélyüket formálisan is visszavonták.

A média mint állami monopólium

Ilyen előzmények után 1945-től 1982-ig a műsorszolgáltatás állami monopóliummá vált. A kormány szigorúan ellenőrizte a közszolgálati műsorszórást, különösen a hírek tekintetében, ekkor már az Információs Minisztériumon keresztül² – melynek a közszolgálati műsorszolgáltatásért felelős *Radiodiffusion Télévision France*-t (RTF) is alárendelték. A kormányellenőrzésnek azonban egészen 1959-ig nem voltak formális jogi keretei.

A kormányzati kontrollt végül egy 1959. február 4-i rendelet legalizálta, az RTF irányítását pedig nem testületre, hanem egyetlen igazgatóra bízták.

A következő reform 1964-ig várattott magára. Az 1964. június 27-i törvény az RTF jogutódjaként létrehozta az *Office de la radiodiffusion-télévision française*-t (ORTF). A törvény megerősítette a közszolgálati monopóliumát, és a vezérigazgató mellé egy igazgatótanácsot rendelt az intézmény vezetésére. Az igazgatót a kormány nevezte ki. Az ORTF tehát relatíve csekély autonómiát élvezett, bár *Chaban Delmas* igazgatói éve (1969-1972) némi liberalizációt hoztak.³

Az 1972. július 3-ai törvény, mely továbbra is fenntartotta a monopóliumot, az ORTF-et újraszervezte, nyolc különböző osztályra osztva azt. Amellett, hogy ezzel a lépéssel közelebb „segítette” az ORTF-et két évvel későbbi megszűnéséhez, a törvény fontos újdonságokat is tartalmazott, így például a válaszadás jogát illetve a reklámok szabályozását (az ORTF már 1968 óta sugározhatott reklámot, de a szabályozással eleddig adós maradt az állam). Ugyanakkor megszorította az újságírók és az alkalmazottak munkabeszüntetési jogát a folyamatosság biztosítása érdekében.⁴

Giscard d'Estaing kormánya aztán 1974-ben egy sokkal mélyebb reformot dolgozott ki. Az 1974. augusztus 7-ei törvény az ORTF-et hét különböző intézményre osztotta fel, mindegyiknek saját igazgatási struktúráját biztosítva.

Így jött létre három országos televízióadó (Télévision française – TF 1, Antenne 2 – A2, FR3) és egy országos rádióadó, egy televíziós műsorkészítő vállalat és egy műsorterjesztő vállalat, továbbá az *Institut national de l'audiovisuel* az olyan közös és általános feladatokra, mint a filmarchiválás illetve a szakemberképzés. A tagolás célja az volt, hogy a három országos televízióadó között versenyt serkentsen, ezáltal biztosítva a minőségibb műsorkínálatot. Ez egyben az állami műsorkészítő vállalat és a televízióadóknak beszállító műsorkészítő magánvállalkozások versenye is volt.

A kormány továbbra is fenntartott magának az állami kontrollt biztosító jogköröket, például a vállalkozások igazgatóinak kinevezését és a televíziós és rádiós csatornák számára kötelező

² Thomas, Robert: *Broadcasting and Democracy in France*. Bradford, 1976, 35-126. p.

³ U. ott 30-32. p.

⁴ Barendt, Eric: *Broadcasting Law. A Comparative Study*. Clarendon Press, Oxford, 1993, 14. p.

műsorszerkezeti követelményekről szóló dokumentumok (*cahiers de charges*) kibocsátásának jogát. A kormány határozta meg továbbá a nézők-fizette díjat (*redevance*), melynek beszedését a parlament megvétőzhatta (de ezen felül egyéb befolyása azonban nem volt a díj mértékére illetve a vállalatok közötti elosztására). Az 1974-es reformok után a kormány érezhetően kevesebb befolyást gyakorolt a műsortartalomra és a hírszerkesztésre, de a műsorszolgáltatókra kampányidőszakban még így is a kormány nyomása nehezedett.

A kereskedelmi televíziózás próbálkozásai

Mindeközben az 1960-as évek végén és az 1970-es években számos kezdeményezés született a kereskedelmi televíziózás bevezetésére, amelyet mind a gaullisták, mind a szocialisták elleneztek. A kereskedelmi műsorszórás azonban létezett néhány periférikus rádió- és televízióadó formájában, melyek a határon túlról – például Monacóból vagy Andorrából – sugároztak a francia kormány jóváhagyásával, sőt, sokszor pénzügyi támogatásával.⁵ A műsorszórás új technikai lehetőségeinek elterjedésével és a magánjellegű műsorszolgáltatás környező államokbeli sikerével a közszolgálati műsorszórás monopólium megdöntésének kényszere egyre nőtt. 1948-ban a Conseil d'État mondta ki, hogy a kormánynak joga van visszavonni azokat a magánengedélyeket, amelyeket évekig nem gyakorolt a jogosultjuk,⁶ továbbá hogy a műsorszolgáltatás alapvetően közérdekű tevékenység. Amikor 1978-ban egy jogszabály erre hivatkozva bűncselekménynek nyilvánította az engedély nélküli műsorszolgáltatást, a Conseil constitutionnel előtt megtámadták a közszolgálati műsorszolgáltatási monopólium alkotmányosságát, azonban az Alkotmánybíróság elutasította a kérelmet,⁷ így továbbra is fennmaradt az közszolgálat monopóliuma (különösen azután, hogy nem sokkal korábban két ízben is, 1972-ben és 1974-ben megerősítették törvényben, a Conseil constitutionnel pedig csak a törvény kihirdetése előtt vizsgálhatja egy ilyen rendelkezés alkotmányosságát.)

Médiareform a '80-as években

A médiarendszert végül a Mitterand megválasztását követően, 1981-ben hivatalba lépő szocialista kormány reformálta meg. A kormány működésének első évében született meg a modern francia műsorszolgáltatási jog kezdetét jelentő 1982. július 29-i törvény, mely kimondta az audiovizuális kommunikáció szabadságát, illetve garantálta a polgárok jogát a szabad és plurális műsorszolgáltatási rendszerhez.⁸ Ugyanakkor a magán-műsorszolgáltatás megkezdését a kormány engedélyezéséhez, országos műsorszolgáltatás esetén koncessziós szerződéshez kötötte.⁹ Ezt a korlátozást a Conseil constitutionnel az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata 11. cikkével összeegyeztethetőnek találta.¹⁰ A törvény a törvényhozás feladatává tette, hogy a szólásszabadság és más alkotmányos jogok (közrend, mások jogainak tiszteletben tartása, véleménypluralizmus) egyensúlyát megteremtse.

A másik fontos újdonság a kormány kontrollja helyett a független médiafelügyelet szabályozása volt, melynek gyakorlására egy Főhatóságot létesítettek. A Főhatóság alapvető feladata a közszolgálati műsorszolgáltatás függetlenségének biztosítása és a pluralizmus fenntartása volt. A Főhatóság jelölte ki a közszolgálati csatornák vezetőit és bocsátotta ki a

⁵ Thomas, 101-107. p.

⁶ Société française radio-atlantique, 1948. Rec. 65

⁷ 1978. augusztus 27-i 78-29. sz. Határozat

⁸ 1982. július 29-i törvény 1-2. cikk

⁹ U. ott 78-79. cikk

¹⁰ 1982. július 27-i 82-141. sz. határozat

helyi műsorszolgáltatási engedélyeket.¹¹ A Főhatóságnak kilenc tagja volt, melyeket a köztársasági elnök, illetve a Nemzetgyűlés és a Szenátus elnökei neveztek ki (vagyis a testület összetétele hasonló volt a mai szabályozó hatóságéhoz, a CSA-éhoz).

Az 1982-es törvény hatályba lépését követően nem adtak ki azonnal országos kereskedelmi műsorszolgáltatási engedélyeket, helyi rádiókból azonban több mint 1500-at létesítettek. A törvény hatályba lépése után született meg a Canal Plus mint előfizetéses csatorna, mely túlnyomó részt filmeket sugároz. A három országos közszolgálati televíziócsatorna mellett ez lett a negyedik országos televíziós műsorszolgáltató. A törvényt csupán 1985-ben egészítették ki olyan rendelkezésekkel, melyek kimondottan az országos és helyi televíziócsatornák jogállását szabályozták,¹² majd 1986-ban újabb két, reklámbevételekből működő, és a néző számára ingyenes országos televíziócsatorna kapott engedélyt.¹³ Ennek a néhány év alatt lefolyó, gyökeres átalakulásnak köszönhetően a szocialista kormány 1986-os bukását jelentő választások idején a Mitterand előtti médiarendszer már csak távoli emlék volt.

Az 1986 tavaszán megválasztott Chirac-kormány aztán a médiajog még radikálisabb liberalizációját határozta el. Legellentmondásosabb döntése az első számú francia közszolgálati csatorna, a Télévision française 1 (TF1) privatizációja volt, melyre a műsorszolgáltató dolgozóinak sztrájkjával és nyilvános demonstrációkkal válaszolt.

1986 szeptemberében a Főhatóságot egy másik testület, a Commission nationale de la communication et des libertés (CNCL) váltotta fel. A CNCL mind összetételét (13 fő), mind műsorszolgáltatással és telekommunikációval kapcsolatos jogköreit tekintve jelentősebb volt jogelődjénél. A CNCL becsátotta ki a televíziós és rádiós engedélyeket mind a földfelszíni, mind a műholdas, mind a vezetékes műsorszolgáltatásra; továbbá műsorszerkezeti kötelezettségeket határozhatott meg az engedélyesek számára.

Az 1986-os változtatások számos rendelkezését alkotmányellenesnek ítélte a Conseil constitutionnel,¹⁴ különösen a vélemények pluralizmusának szempontjából, amelyre alapozva még az anti-koncentrációs szabályok sem állták meg a helyüket. Másfelől a privatizációt és a magán-televíziózást helyénvalónak találta és a parlament feladataként jelölte meg a műsorszolgáltatás helyes struktúrájának kidolgozását az alkotmányos elvekkel és értékekkel összhangban.

Az ötödik (a Robert Hersant és Silvio Berlusconi érdekkörébe tartozó La Cinq) és a hatodik (a zenei és ifjúsági M6) országos televíziós műsorszolgáltatási engedély kibocsátása előtt a CNCL már nyilvános meghallgatást tartott. A TF1 a privatizáció után is megmaradt a legnézettebb csatornának. Műsorszerkezetét továbbra is a már említett dokumentumok (*cahiers des charges*) szabályozták, amelyek némileg szigorúbb kötelezettségeket jelentettek számára mint más kereskedelmi műsorszórókra a műsorszolgáltatási engedélyben foglaltak.

A hetedik országos csatorna (La Sept) kulturális és európai műsorokat műholdas úton terjesztő közszolgálati vállalkozásként létesült a nyolcvanas évek végén.

Az új, Rocard-vezette szocialista kormány aztán 1986-ban elfogadta a jelenleg is hatályos, a kommunikációs szabadságáról szóló törvényt,¹⁵ amelynek alapján a CNCL jogutódjaként létrejött a ma is működő Conseil supérieur de l'audiovisuel (CSA) és a francia médiarendszer elnyerte a többé-kevésbé ma is hatályos formáját.

¹¹ 1982. július 29-i törvény 12-26. cikk

¹² 1985. december 13-i törvény

¹³ Az országos engedélyeket az ún. Bredin-jelentés (*Les Nouvelles Télévisions herziennes*. Párizs, 1985.) ajánlásai szerint adták ki.

¹⁴ 1986. szeptember 18-i 86-217. sz. határozat

¹⁵ 1986. szeptember 30-ai 86-1067. sz. törvény a kommunikáció szabadságáról, melynek néhány rendelkezését az Alkotmányos Tanács hamar hatályon kívül helyezte (ld. 1989. január 17-i 88-248. határozat)

Digitalizáció és konvergencia

Ezen a formán azóta csak a digitális műsorszolgáltatás bevezetése, majd a konvergenciára adott jogalkotói válasz alakított némiképp. Az országos digitális földfelszíni csatornákkal és az általuk létrehozott multiplex-üzemeltető cégekkel 2003-ban állapodott meg a CSA, a digitális földfelszíni műsorszórás pedig 2005 márciusában kezdődött meg.¹⁶ A már ismert televízióműsorok mobiltelefonos terjesztése már ismert jelenség Franciaországban, a mobiltelefonos műsorszolgáltatás – vagyis a kifejezetten e hálózatra gyártott műsorok szolgáltatása – pályáztatásának előkészületei pedig jelen tanulmány írásakor is folynak a CSA-nál, és a tervek szerint 2008 tavaszán elindul a DVB-H.¹⁷

A konvergencia a médiarendszerben egyelőre gyökeres változást nem hozott, csupán néhány fogalom megváltoztatásával járt, így többek között a kommunikáción belül a telekommunikáció fogalma – mely alá a műsorszolgáltatás is tartozik – elektronikus kommunikációra változott; a CSA és a hírközlési szervek együttműködése pedig szorosabbá vált.¹⁸

¹⁶ Bővebben ld. a III. fejezet Digitális földfelszíni műsorterjesztés c. részét

¹⁷ Bővebben ld. a III. fejezet DVB-H c. részét

¹⁸ Bővebben ld. loi n° 2004-669 du 9 juillet 2004 relative aux communications électroniques et aux services de communication audiovisuelle:

III.A francia médiapiac

A francia médiaszektort versengő és – az utóbbi évek piaci részesedéseit tekintve – stabil médiapiac jellemzi (a Vivendi mint globális piaci szereplő növekedésének ellenére). Ez a televíziós piac azért egyedülálló Európában, mert Franciaország volt az első – és az olasz RAI 2004-2005-ös privatizációjáig az egyetlen európai ország – amely közszolgálati csatornát (TF 1) privatizált. A francia rádiószektor Európa egyik legkoncentráltabb rádiószektora.

A televíziós szektor

Országos földfelszíni televíziózás

Az országos földfelszíni televíziózás piacán három közszolgálati csatorna található: a közszolgálati France télévisions csoport által üzemeltetett általános tematikájú, ismeretterjesztő műsorokban gazdag France 2, a szintén általános tematikájú, hírműsorokkal megtűzdelt France 3, valamint a tudományos és ismeretterjesztő France 5 (La Cinquième). A kereskedelmi televíziók piacát az egykor közszolgálatiból privatizált TF1 uralja; jelen van még továbbá az 1987-ben útjára indult, fiatalos M6 (Metropole 6) illetve a moziműsorokra szakosodott Canal+, amely 1984-es születésekor a világ első előfizetéses földfelszíni csatornája volt. Külön szót érdemel az Arte elnevezésű francia-német csatorna, mely a műholdas terjesztés mellett a France 5-tel osztozik a földfelszíni csatornán, melynek küldetése a kulturális műsorok terjesztése Franciaország határain túlnyúlóan.

A digitális televíziózás piacán a közszolgálati France-csoportoz tartozó, film-, sport- és hírműsorokat terjesztő France Supervisiont kell említeni.¹⁹

Helyi földfelszíni televíziózás

Tekintettel a Francia média fejlődésének sajátosságaira, a közszolgálati és a centralizmus elveinek hosszú uralmára, a helyi televíziós műsorszolgáltatóknak nem alakult ki olyan színes palettája mint például Olaszországban, és ebből a szűkebb palettából is igen szép számmal veszik ki a részüket a France télévisions, pontosabban a France 3 helyi csatornái.

Digitális földfelszíni műsorterjesztés

Franciaországban hat multiplex (R1, R2, R3, R4, R5, R6) működik. A CSA 2002. október 23-án választotta ki azokat a csatornákat, melyek ezeken a multiplexeken sugározhatnak (23 kereskedelmi és 7 közszolgálati csatorna). Ezen csatornák többségét már működő analóg műsorszolgáltatók, például a TF1, M6 és Canal+ szerezték meg, de volt 5 új belépő is – az AB Csoport, a Bolloré, a Lagardère, az NRJ és a Pathé.

2003 szeptemberében a CSA véglegesítette a multiplexeken üzemelő csatornák listáját, az azonos multiplexen sugárzó műsorszolgáltatók pedig meghatározott alaptökejű társaságokat hoztak létre.²⁰

A multiplexek üzemeltetésére ezek a társaságok, vagyis áttételesen maguk a műsorszolgáltatók jogosultak, így kizárt az érdekelletét a csatornák és a multiplexek között, a CSA felügyelete pedig csak formális.

¹⁹ <http://www.tvradioworld.com/region3/fra/default.asp?n=tvnat>

²⁰ Communiqué n°538 du 3 septembre 2003

2003. október 21-én a CSA kibocsátotta a 6 multiplex üzemeltetői engedélyét²¹ az újonnan létrejövő társaságok számára.

A földfelszíni digitális műsorszolgáltatás a technikai előkészületek után végül 2005. március 31-én kezdődött meg, és a digitális átállás még jelenleg is folyik.

A multiplexeket, az azokon sugárzó csatornákat, az általuk létrehozott társaságokat az 1. számú táblázat tartalmazza.

1. számú táblázat: a francia földfelszíni digitális multiplexek, üzemeltetők és csatornák

A Multiplex neve	Az üzemeltető Társaság	A multiplex csatornái
R1		France 2 France 3 France 5
R2	Nouvelles Télévisions Numériques	iMCM Canal J Match TV Direct 8 TMC Cuisine.TV/Comédie!
R3	Compagnie du Numérique Hertzien	Canal+ I-Télé Sport+ Ciné Cinema Premier Planète
R4	Société Opératrice du multiplex R4 (Multi 4)	M6 M6 Music TF6 Paris Première NT1 AB1
R5	Société pour la Gestion du Réseau de Fréquences de Télévision Numérique Terrestre R5 (Société GR5)	Arte La Chaîne parlementaire
R6	SMR6	TF1 LCI Eurosport France TPS Star NRJ TV

Forrás: A CSA sajtóközleménye (Communiqué n°538 du 3 septembre 2003)

Vezetékes műsorterjesztés

A vezetékes műsorszolgáltatás francia piacát öt üzemeltető uralja, akik az előfizetők megközelítőleg 90%-át tudhatják magukénak: a Noos, a France télécom Câble, a UPC France és az Est Vidéo-Communication. Közel hatmillió háztartás fizet elő legalább 15 tematikus csatornát tartalmazó csomagra, amely a francia háztartások 26%-át jelenti. A francia vezetékes műsorelosztók együttesen összesen 167 francia csatorna és körülbelül 80 külföldi

²¹ Communiqué n°542 du 22 octobre 2003

csatorna műsorát juttatják el a nézőkhöz.²² A vezetékes csatornák közül 6 csatorna – Canal J, Canal Jimmy, Ciné Cinéma, Eurosport France, MCM, Paris Première, Planète câble – képviselik az összes csatorna közönségreszesedésének 30%-át és reklámbevételének 27%-át.

Műholdas műsorterjesztés

A műholdas műsorterjesztés erős növekedést mutatott mint a földfelszíni televíziózás legerősebb versenytársa. A műholdas műsorterjesztés infrastruktúráját három vállalat, az ASTRA, az EUTELSAT és a FRANCE TELECOM biztosítja. Ezekon a hálózatokon három műholdas platform működik: a Canal+ és a TPS. Harmadik platformként 2003. december 23-án kezdte meg működését az ABSat, de hamarosan visszatért eredeti profiljához, a digitális fizetős televíziós tematikus műsorterjesztéshez. A műsorterjesztőknek 18 tematikus csatornát szolgáltat, többek között az AB1-et (fikciós csatorna), AB Moteurs (sport), Mangas (ifjúsági), RFM TV, Musique Classique és Zik (zenetévék), Action, Ciné Comic, Ciné Polár, Ciné Boks, Ciné FX, XXL (mozicsatornák), Animaux, Chasse et Pêche, Encyclopédia, Escales, Fit TV és Toute l'Histoire (természet- és életmódcatornák). AZ AB-nak továbbá 65%-os részesedése van Franciaország legnépszerűbb vezetékes és műholdas csatornájában, az RTL9-ben.

DVB-H

Franciaországban a földfelszíni vagy műholdas műsorokat már mobiltelefonon is terjesztik a legnagyobb szolgáltatók, például az Orange vagy az SFR. Az Orange 500 000 előfizetőt számlál, havidíja pedig 6-12 euro között alakul 61 csatornáért. AZ SFR előfizetőinek száma 142 000, akik havi 12 euroért juthatnak a szolgáltatáshoz. Az előfizetők havonta átlag két órán át veszik igénybe a televíziót a mobiljukon.²³ Saját gyártású műsor szolgáltatására azonban egyelőre nincs lehetőségük.

A már létező, DVB-H-ra vonatkozó szabályok, és az azokat kiegészítő, jelenleg előkészületben lévő kormányrendelet rendelkezései nehézkessé – ha nem lehetetlenné – teszik a DVB-H szolgáltatások indítását, dacára annak, hogy Franciaországban számos mobilhálózat-üzemeltető működik.

A DVB-H-val kapcsolatos jogi és technikai eljárások kidolgozására 2007 szeptemberében ült össze egy munkacsoport a CSA-n belül. A tervek eszerint október hónapban kiírják a felhívást, és a leendő DVB-H műsorszolgáltatóknak két hónapjuk lesz arra, hogy jelentkezzenek, majd újabb két hónap, hogy a mobiltelefon-szolgáltatókkal közösen létrehozzák a terjesztő multiplexeket. Az engedélyezési eljárás után, a tervek szerint 2008 tavaszán indulhat be a DVB-H szolgáltatás Franciaországban.

IPTV

Az IPTV piaca Európa országai közül Franciaországban a legerősebb. A 2006-os évet 1,7 millió előfizetővel zárták, ez a szám azonban 2010-re elérheti az 5 milliót is²⁴. Ennek egyik oka a háztartások jelentős kábel-, műhold- és internet-lefedettsége, másik oka pedig az IPTV olcsó ára (harmadik oka, hogy a teljes lakosság meghaladja a 60 000 000 főt). Franciaország három legnagyobb IPTV szolgáltatója a France Telecom, a Free és a Neuf. A France Telecom

²² Forrás: CSA – Annuaire des operateurs. http://www.csa.fr/infos/operateurs/operateurs_annuaire_cable.php#17

²³ Forum TV Mobile, 2007. június 28. ld. <http://www.forum-tv-mobile.com/fr/news.php?type=2&PHPSESSID=91735319544d683bb103be6d94587977>

²⁴ S.a. *IPTV Global Forecast – 2006 to 2010*. Multimedia Research Group, Inc. California, 2006. 16. p.

és a Neuf havi 7 illetve 6 euróért kínálja IPTV-alapsomagját. A Free pedig alap-szélessávú csomagjának részeként annak előfizetési díjába építi be az IPTV díját.

Ami az IPTV szabályozását illeti, Franciaországban is joghézagba ütközünk: a telekommunikációért, infrastruktúráért, telekommunikációs frekvenciákért és konvergenciáért felelős francia hírközlési hatóság, az Autorité de Régulation des Communications Electroniques et des Postes (ARCEP) hatásköre alá éppúgy nem sorolható az IPTV felügyelete, mint a médiahatóság (CSA) hatásköre alá. Az ARCEP számára ugyanis a jogszabályok nem biztosítanak ellenőrzést az infrastruktúrán továbbított tartalom felett; a CSA alól pedig a francia médiatörvény húzza ki a talajt azzal, hogy nem sorolja az internetet a CSA fennhatósága alá tartozó médiumok közé²⁵

A rádiószektor

Az országos rádiós piacon a közszolgálati műsorszolgáltatást három, az 1986-os törvénnyel életre hívott szervezet képviseli: a Radio France, az RFO (Réseau France Outremer) és az RFI (Radio France Internationale). A három vállalkozás a piacot földrajzi szempontok szerint osztotta fel: a Radio France lefedi a kontinentális Franciaországot, az RFO sugároz a tengerentúli francia területekre, az RFI feladata pedig a francia nyelvű adások sugárzása külföldre.

A Radio France 5 országos csatornát (France Inter, France Musiques, France Culture, France Info, France Bleu) és számos regionális csatornát üzemeltet. Ezek közül a France Bleu decentralizált csatornáiként mintegy 40 különböző adó működik, továbbá a Párizsban, Bordeaux-ban, Nantesban és Strasbourgban fogható FIP, illetve az Ajaccio, Angers, Brest, Clermont-Ferrand, Lille, Lyon, Marseille, Mende, Nantes, Párizs, Reims, Rennes, Toulouse és Valence területén sugárzott Le Mouv. A Radio France emellett 3 európai terjesztésű csatornát is üzemeltet, melyek jórészt műhold illetve kábel segítségével foghatók: a klasszikus zenei Hectort, a kulturális-informatív France Culture Europe-t és a francia előadók dalaiból válogató Elisa-t.

Az RFO két csatornát működtet (RFO1 és RFO2) a kilenc tengerentúli terület regionális jellegű csatornáiként.

Az RFI Párizs központtal sugároz két csatornát, az egyiket csak francia nyelven, a másikat franciául és 17 idegen nyelven.

A kereskedelmi rádiózás piaca több mint 1000 műsorszolgáltatót számol, melyeknek öt esztendőre szóló engedélyük két alkalommal meghosszabbítható. A műsorszolgáltatók a frekvenciamodulált frekvenciasávra (87,5-108 MHz) pályázhatnak öt különböző kategóriába.²⁶

²⁵ Bővebben ld. jelen tanulmány V. fejezetét

²⁶ http://www.csa.fr/infos/operateurs/operateurs_radio_privees.php. Az öt kategória bemutatását ld. a Kommunikáció tartalma c. fejezetben

IV. A francia média működésének alkotmányos keretei és alapelvei

A francia modell a magyarhoz hasonlóan a következő utat követi:

1. Az alkotmány deklarálja a szólásszabadságot.
2. A médiatörvény ezt tovább bontva kimondja az elektronikus kommunikáció szabadságát.
3. Felállít néhány elvi korlátot.
4. Ennek fényében a műsorszolgáltatás részletes tartalmi szabályait, korlátait és kvótáit rögzíti.

A szólásszabadság az alkotmányban

A francia alkotmányfejlődés sajátosságaként a ma hatályos, 1958-as alkotmányt²⁷ számos más, korábban keletkezett alkotmányos szöveg egészíti ki, így az 1789. augusztus 26-ai Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata, illetve az 1946. október 27-ei alkotmány (A Negyedik Köztársaság Alkotmánya) Preambuluma. A szólásszabadságot az Ember és Polgár Jogainak Nyilatkozata deklarálta, melynek 11. cikke kimondta, hogy a gondolatok és vélemények szabad közlése egyike az ember legértékesebb jogainak, így minden állampolgár szabadon beszélhet, írhat és nyomtathat, illetve hogy az e szabadsággal való visszaélésért csak a törvényben meghatározott esetekben lehetséges a felelősségre vonás.²⁸

Az elektronikus kommunikáció szabadsága a médiatörvényben

A véleményszabadság mint kommunikációs anyajog a médiára vetítve a Kommunikáció szabadságáról szóló 1986. szeptember 30-ai 86-1067 sz. törvényben²⁹ rögtön a legelső cikkben megjelenik. Az első cikk kimondja, hogy az audiovizuális kommunikáció szabad.³⁰

Elvi korlátok

Ez a szabadság azonban – csakúgy mint más államokban – bizonyos érdekek mentén, a szükséges mértékig korlátozható. A francia jogrendszerben az audiovizuális kommunikáció szabadsága

egyfelől csak

- az emberi méltóság,
- a másik ember szabadsága és tulajdona,
- a gondolatok és vélemények kifejezésének pluralista természete érdekében,

másfelől

- a jog és rend megóvása,
- a honvédelem,
- közszolgálati indokok,
- a kommunikációs eszközökkel kapcsolatos technikai indokok és
- a hazai audiovizuális ipar fejlődésének szükségessége érdekében korlátozható.³¹

Az audiovizuális kommunikáció szabadságát a Conseil supérieur de l'audiovisuel garantálja.

²⁷ Constitution du 4 octobre 1958

²⁸ Déclaration des Droits de l'homme et du citoyen du 26 août 1789. 11. cikk(La libre communication des pensées et des opinions est un des droits les plus précieux de l'Homme : tout Citoyen peut donc parler, écrire, imprimer librement, sauf à répondre à l'abus de cette liberté dans les cas déterminés par la Loi.)

²⁹ Loi n° 86-1067 du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication (a továbbiakban: kommunikációs törvény)

³⁰ Kommunikációs törvény 1. Cikk 1. bek.

³¹ Kommunikációs törvény 1. Cikk 2. bek.

V. A kommunikáció tartalma

A kommunikáció tartalma

A francia médiatörvény a kommunikációnak három szintjét különbözteti meg. Ezek az általánostól a különös felé haladva:

- a) az elektronikus kommunikáció;
- b) az elektronikus tömegkommunikáció (nyilvánossághoz szóló elektronikus kommunikáció);
- c) az audiovizuális kommunikáció;
- d) a műsorszolgáltatás és műsorterjesztés.

Ad a) Az *elektronikus kommunikáció* bármilyen jel, jelzés, dokumentum, kép, hang vagy információ kibocsátása, átvitele, vagy vétele elektromágneses úton.³² (Vagyis a hagyományos médiumok mellett ebbe a kategóriába tartozik a távközlés minden formája.)

Ad b) Az elektronikus kommunikáció típusain belül határozza meg a törvény a *nyilvánossághoz szóló elektronikus kommunikációt*, mely nem magánüzenetváltás-szerű jel, jelzés, dokumentum, kép vagy hang nyilvánossághoz³³ vagy a nyilvánosság egy csoportjához való eljuttatását jelenti.³⁴ Ebből a szűkebb körből tehát máris kint reked a telefon, az e-mail vagy a chat.

Ad c) Az *audiovizuális kommunikáció* a nyilvános elektronikus kommunikáción belüli kör: ide tartozik egyrészt minden nyilvánosságához szóló televíziós vagy rádiós szolgáltatás – melynek fogalmi eleme az egyidejűség.³⁵ –, másrészt minden egyéb, televíziózásnak és rádiózásnak nem minősülő, nyilvánosságnak célzott elektronikus kommunikáció (vagyis akár az IPTV és a DVB-H is).

Tekintve, hogy az Internet bizonyos tartalomszolgáltatása is a törvény hatálya alá tartozik, a hagyományos „broadcasting” adekvát kifejezése nem alkalmazható, ehelyett olyan megoldás kell, amely mind a rádiós-televíziós műsorszolgáltatásra, mind az internetes tartalomszolgáltatásra alkalmazható. Ennek igényével került meghatározásra a *szolgáltatás-előállító és a szolgáltatásterjesztő* kifejezés.

A szolgáltatásterjesztő olyan személyt jelöl, aki szerződéses viszonyt létesít szolgáltatás-előállítókkal, és ajánlata a nyilvánosság számára elérhetővé tett földfelszíni rádiókapcsolatra, vezetékes vagy műholdas telekommunikációs eljárásra vonatkozik.³⁶ Az a személy is szolgáltatásterjesztőnek minősül, aki a fenti ajánlatot oly módon teszi, hogy szerződéses kapcsolatot létesít más terjesztőkkel. (Vagyis a magyar műsorelosztás, műsorszétosztás, műsorszórás és az ISP fogalmát a francia médiatörvény egyesíti a szolgáltatásterjesztőben.)

³² Kommunikációs törvény 2. cikk 1. bek.

³³ Nyilvánosságához közvetítésnek számít az egyedi lekérés is, és az is, ha a szolgáltatás nyújtója és vevője között oda-vissza működik az elektronikus kapcsolat, ld. Loi 2004-575 du 21 juin 24 pour la confiance dans l'économie numérique 1. cikk)

³⁴ Kommunikációs törvény 2. cikk 2. bek.

³⁵ Kommunikációs törvény 2. cikk 4-5. bek.

³⁶ Kommunikációs törvény 2-1. cikk

A médiaszektor szereplői

A tartalom előállítása és terjesztése

Hasonlóan a magyar műsorszolgáltatás-műsorterjesztés fogalompárhoz, a francia jog is különválasztja a tartalom előállítóit (szolgáltatás-előállító, *éditeurs de services*), és azokat, akik csupán terjesztik a tartalmat (szolgáltatásterjesztők, *distributeur de services*).

A törvény szerint szolgáltatásterjesztő minden olyan személy, aki a szolgáltatás-előállítókkal vagy más szolgáltatásterjesztőkkel szerződéses viszonyt létesít audiovizuális kommunikációs szolgáltatás nyilvánosság számára elérhetővé tétele céljából elektronikus kommunikációs hálózaton keresztül.

Azt tehát, hogy ki minősül szolgáltatásterjesztőnek, az elektronikus kommunikációs hálózatok fogalma szabja meg. Ez a fogalom pedig kiderjed minden olyan berendezésre, amely alkalmas kommunikáció továbbítására vagy elosztására – ide értve a telefonvonalat, az internet-hálózatot és a mobiltelefon-hálózatot is.³⁷

A honosság

A törvény hatálya alá tartozik az a tartalomszolgáltatás, melynek üzemeltetőjét Franciaországban alapították. Franciaországban alapítottnak számít a cég akkor is, ha nem Franciaországban alapították, de

- aktuális bejegyzett székhelye Franciaországban van és a műsorszerkezettel kapcsolatos vezetői döntések Franciaországban születnek; vagy
- aktuális bejegyzett székhelye Franciaországban van és a műsorszerkezettel kapcsolatos vezetői döntések nem Franciaországban, de másik EU-tagállamban illetve az Európai Gazdasági Térség tagállamában, feltéve, hogy a műsorszolgáltatásban foglalkoztatott munkaerő jelentős része is abban az államban dolgozik, ahol a műsorszerkezettel kapcsolatos vezetői döntések születnek (Ha a műsorszolgáltatásban foglalkoztatott munkaerő jelentős része nem Franciaországban, és nem is a döntések államában dolgozik a működtető abban az első államban alapítottnak számít, ahol a szolgáltatást jogszerűen terjesztik a közönség számára, feltéve, hogy az említett állammal stabil és valós gazdasági kapcsolat marad fenn.);
- aktuális bejegyzett székhelye Franciaországban van és a műsorszerkezettel kapcsolatos vezetői döntések nem Franciaországban, és nem másik EU-tagállamban illetve az Európai Gazdasági Térség tagállamában születnek, feltéve, hogy a műsorszolgáltatásban foglalkoztatott munkaerő jelentős része Franciaországban dolgozik;
- aktuális bejegyzett székhelye másik EU-tagállamban illetve az Európai Gazdasági Térség tagállamában van, és a műsorszerkezettel kapcsolatos vezetői döntések Franciaországban születnek,
 - feltéve, ha a szolgáltatási tevékenységben alkalmazott munkaerő jelentős része Franciaországban dolgozik
 - kivéve, ha szintén jelentős rész más államban dolgozik.

(Abban az esetben, ha a munkaerő jelentős része nem a székhely államában dolgozik, a működtető abban az első államban alapítottnak számít, ahol a szolgáltatást jogszerűen terjesztik a közönség számára, feltéve, hogy az említett állammal stabil és valós gazdasági kapcsolat marad fenn.)

³⁷ Az elektronikus kommunikációs hálózat fogalmát nem a Kommunikációs törvényben, hanem a távközlésről szóló Code des postes et communications électroniques L. 32. cikkének 2. pontjában találjuk.

Ha a fenti feltételek egyike sem teljesül, a vállalkozás még mindig Franciaországban alapítottnak számít, ha:

- Franciaország által elosztott frekvenciát használ;
- Valamely EU-tagállamban illetve az Európai Gazdasági Térség tagállamában elosztott frekvenciát használ vagy Franciaország illetékessége alá tartozó műhold-frekvenciát használ;
- Franciaországban található állomásról műholdra felőtt kapcsolatot használ.

Vagyis a francia jogalkotó az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- hol alapították a vállalkozást,
- hol születnek a műsorszolgáltatással kapcsolatos vezetői döntések,
- hol alkalmazzák a műsorszolgáltatás alkalmazottainak többségét,
- milyen frekvencián sugároz a műsorszolgáltató,

és ezen szempontok alapján tíz körömmel kapaszkodik a területén vagy területéről sugárzott tartalom ellenőrzésébe.

A vételkörzet

A francia médiatörvény az országos műsorszolgáltatók mellett sokszor helyi műsorszolgáltatókat említ, sokszor csak nem országosakat. Ez a következetlenség annak tudható be, hogy a francia jogszabályok egyedül az országos vételkörzetű műsorszolgáltatókat definiálják; ami a definíciónak nem felel meg, az nem országos vagyis helyi illetve regionális. Országos műsorszolgáltató: bármely televíziós műsorszolgáltató, amelynek vételközrete több mint 6 millió lakost fed le.³⁸

Országos hálózat: bármely hálózat, amelynek vételközrete több mint 30 millió lakost fed le.³⁹ (Hálózat: bármely szolgáltatás vagy szolgáltatás-csoport, amely ugyanazt a műsört sugározza műsoridejének többségében.)⁴⁰

A műsorterjesztés módja

Természetesen a francia kommunikációs jog is ismeri a földfelszíni, vezetékes és műholdas műsorszolgáltatást, valamint az analóg és a digitális terjesztési módokat. Itt jegyzendő meg, hogy a digitális televíziók engedélyének időtartama, az általuk sugározható tartalom tekintében nem tesz különbséget a francia törvényhozó, csupán néhány technikai jellegű követelményt támaszt velük szemben.

A műsorszolgáltatás jellege

A törvény csupán a közszolgálati és a magán-műsorszolgáltatás között tesz különbséget mind a televíziózás, mind a rádiózás terén. A műsorszolgáltatási engedélyek kiadása során⁴¹ azonban a rádiók esetében megkülönböztetnek öt kategóriát, az alábbiak szerint:

³⁸ Kommunikációs törvény 41-3. cikk 5. pont

³⁹ Kommunikációs törvény 41-3. cikk 4. pont

⁴⁰ U. ott

⁴¹ Ld. Engedélyezés c. fejezet

A) kategória – a támogatási alapokból fenntartott, társadalmi szervezetek által működtetett műsorszolgáltatás

Ide tartoznak azok társadalmi szervezetek által üzemeltetett közösségi, kulturális rádiók, amelyeknek reklámból és szponzorációból származó bevétele nem haladja (nem haladhatja) meg a teljes bevételük 20%-át. Működésük hátterét egy erre létrehozott pénzügyi forrásból, a rádiós kifejezés támogatására létrehozott alapból (fonds de soutien à l'expression radiophonique, FSER)⁴² nyerik. Cserébe reklámok nélkül számított műsoridejükből napi négy órában kötelesek helyi érdekű műsorokat sugározni 6 és 22 óra között. A fennmaradó időben akár más csatornák programcsomagjait is átvehetik.⁴³

B) kategória – Országos műsort nem sugárzó, helyi vagy regionális független műsorszolgáltatás

Olyan helyi vagy regionális – illetve hatmillió lakosnál nem nagyobb vételkörzetű – független kereskedelmi műsorszolgáltatók, amelyek mind gazdasági térségük serkentéséhez, mind a helyi kifejezés teljességéhez hozzájárulnak. Ez utóbbi érdekében – az „A” kategóriához hasonlóan – reklámok nélkül számított műsoridejükből napi négy órában kötelesek helyi érdekű műsorokat sugározni 6 és 22 óra között. A fennmaradó időben akár más csatornák programcsomagjait is átvehetik.⁴⁴

C) kategória – Országos tematikus hálózat műsorát sugárzó helyi vagy regionális műsorszolgáltatás

Az országos hálózatok leányvállalataiként vagy azok műsorának terjesztőiként működő helyi vagy regionális – illetve hatmillió lakosnál nem nagyobb vételkörzetű – csatornák, melyek elsősorban a 15-25 és a 25-49 éves célközönségnek szóló zenei műsorokat sugároznak. Reklámok nélkül számított műsoridejükből napi három órában a CSA-val kötött műsorszórás konvenció feltételei szerint kötelesek helyi érdekű műsorokat sugározni 6 és 22 óra között. Az országos hálózatokkal kötött megállapodásuk másolatát eljuttatják a CSA-hoz, amely jóváhagyja, esetleg pontosítja annak rendelkezéseit.⁴⁵

D) kategória – országos tematikus műsorszolgáltatás

Azon műsorszolgáltatók, amelyek országos vételkörzetben sugároznak tematikus műsorokat, helyi jellegű műsorok szolgáltatásának kötelezettsége nélkül.⁴⁶

E) kategória – országos általános műsorszolgáltatás

Olyan műsorszolgáltatók, melyek a műsorfajták és –tartalmak széles választékát nyújtják, napi egy órányi helyi érdekű információs műsorok sugárzásának kötelezettségével. Ide

⁴² Az alapot az 1982. július 29-ei 82-652. sz. törvény hozta létre, és bevételeit a rádiós és televíziós reklámbevételek után fizetett, adók módjára behajtható járulékok képezik. Az alap eredetileg a helyi rádiós magánműsorszolgáltatók támogatására jött létre, ám 1984-ben engedélyezték a rádiók számára a reklámok sugárzását, így azok bevételhez juthattak, így az alapot azon rádiók támogatására tartották fenn, melyeknek reklámidejét a jogszabályok korlátozzák. Az 1986-os kommunikációs törvény 1989. évi módosítása (a Delfau-módosítás) a társadalmi szervezetek által üzemeltetett rádiók számára a teljes bevételük 20%-ára korlátozta a reklámbevételeket és egyúttal biztosította számukra az alaphoz való hozzáférést. Az alapot egy 11 tagú bizottság irányítja. A reklámbevételek utáni befizetés és az alapnak nyújtott egyéb támogatások mértékét az 1997. december 29-ei 97-1263. sz. rendelet tartalmazza.

⁴³ S. a.: *Les cinq catégories de radios privées* (CSA-kiadvány) 1. o. http://www.csa.fr/infos/pdf/cinq_categories.PDF

⁴⁴ U. ott 3. o.

⁴⁵ U. ott 3. o.

⁴⁶ U. ott 4. o.

tartozik három általános országos csatorna, az Europe 1, az RTL és az RMC Info. Mindhárom 1982 óta létezik, és külföldről sugároznak (a Saar-vidékről, Luxemburgból és Monacóból).⁴⁷

⁴⁷ U. ott 4. o.

VI. CSA – a francia szabályozóhatóság

Franciaország szabályozóhatósága a Conseil supérieur de l’audiovisuel (Legfőbb Audiovizuális Tanács, CSA – a továbbiakban CSA).

A CSA egy független közigazgatási hatóság, amelyet az 1989. január 17-ei törvény hívott életre, hogy biztosítsa a műsorszolgáltatás szabadságát az 1986. szeptember 30-ai törvényben meghatározott feltételek szerint. Ennek során a CSA:

- biztosítja az egyenlő bánásmódot;
- garantálja a közszolgálati rádió- és televíziószektor függetlenségét és pártatlanságát;
- gondoskodik a szabad verseny és a megkülönböztetés-mentes kapcsolatok biztosításáról a szolgáltatás-előállítók és szolgáltatóterjesztők között;
- gondoskodik a műsorok minőségéről és sokféleségéről, a hazai audiovizuális termékek előállításának fejlesztéséről;
- gondoskodik a francia nyelv és kultúra védelméről és bemutatásáról;
- javaslatokat tehet a műsorok minőségének fejlesztésére;
- az audiovizuális termékek szolgáltatóinak és terjesztőinek ajánlásokat címezhet a médiatörvényben foglalt alapelvekkel összefüggésben.⁴⁸

A CSA szervezetét és működését egyfelől a Kommunikációs Miniszter határozta meg rendeletben⁴⁹, másfelől a CSA maga is elfogadott egy belső szabályozást 1989 július 26-ai határozatával.⁵⁰

Az igazgatóságok és a szolgáltatások szervezetét és működését szintén a CSA szabályozta 2001-ben és 2002-ben.⁵¹

A rendeleti szintű szabályozás és önszabályozás mindenképpen dicséretére válik a francia rendszernek, hiszen eljárási szabályok módosításához, ésszerűsítéséhez vagy modernizálásához nem szükséges az egész törvény parlamenti plénum elé vitele, ami nehézkes, időigényes és könnyen politikai eszközzé vagy alkutárggyá teheti a médiát.

A CSA és a konvergencia

Bár maga a kommunikációs törvény – és így a francia kommunikációs rendszer – a konvergenciára épül,⁵² az olasz AGCOM-mal vagy az angol OFCOM-mal szemben a francia CSA-t nem nevezhetjük konvergens szabályozóhatóságnak, mert a törvény online kommunikációs szolgáltatásokról szóló rendelkezései csupán a szolgáltatókra nézve állapítanak meg kötelezettségeket, a CSA számára nem adnak hatásköröket (többek közt ezért tehetetlen a CSA az IPTV-vel szemben is). Bár az audiovizuális kommunikáció fogalma felöleli az IPTV-t és a DVB-H-t is, a CSA mint audiovizuális szabályozóhatóság ez utóbbi kettővel szemben tehetetlen.

⁴⁸ Kommunikációs törvény 3-1. Cikk 2. bek.

⁴⁹ Décret n° 89-518 du 26 juillet 1989 – a Journal officielben megjelent 1989 július 27-én

⁵⁰ Délibération du 28 juillet 1989; módosította: délibération du 26 février, le 9 avril, le 11 juillet 2002, le 15 juillet 2003 – a Journal officielben megjelent 2001 augusztus 18-án, 2002 május 17-én, augusztus 2-án és 2003 július 20-án

⁵¹ Décision n° 2001-P-189 du 27 septembre 2001 – a Journal officielben megjelent 2001 október 11-én;

Décision n° 2002-P-95 du 28 mai 2002 – a Journal officielben megjelent 2002 június 2-án

⁵² Ld. kommunikációs törvény II. Cím 6. fejezet, 43-7. - 43-10. cikkek (A nem magánüzenetváltás-jellegű online kommunikációs szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezések)

A CSA jogállása

Az ORTT magánjogi jellegű vonatkozásaihoz képest a CSA tisztább közjogi intézmény. Hatósági jogköre van, ami szabályozási, engedélyezési, felügyeleti, ellenőrzési, bírságolási tevékenységben merül ki. Határozatait közzé kell tenni Franciaország hivatalos közlönyében, a *Journal officiel*-ben.⁵³

Független szerv, ám a függetlenségén rést üt a tény, hogy egyes szabályozói természetű határozatai ellen⁵⁴ a Miniszterelnökhöz lehet fordulni, akinek azonban nincs reformatórius, csupán kasszatórius jogköre; vagyis 15 napon belül utasíthatja a CSA-t új döntés meghozatalára.

Emellett azonban a CSA eljár közintézményként is, vagyis nyújthat saját szolgáltatásokat.⁵⁵

Önálló döntéshozatali jogköre mellett kiemelkedő fontosságú a konzultációs jogköre: a műsorterjesztési technikák, standardok meghatározásánál, Franciaország álláspontjának meghatározásánál nemzetközi tárgyalásokon, valamint koordinációs szerepe a közszolgálati és magán-műsorszolgáltatók között.⁵⁶

Az ORTT magánjogi jellegű műsorszolgáltatási szerződéséhez képest a CSA egyezményt (*convention*) köt az engedélyesekkel, mely mind elnevezésében, mind tartalmában egyértelműen közjogiasabb karaktert sugall.

A CSA szervezete

A tagok

A CSA 9 tagból áll, akik közül hármat jelöl a köztársasági elnök, hármat a Nemzetgyűlés elnöke és hármat a Szenátus elnöke. A tagok megbízása hat évre szól.⁵⁷ Ez a konstrukció kevesebb lehetőséget ad az átpolitizáltságra, arra, hogy a testület tagjai pusztán valamelyik párt akaratának végrehajtói legyenek, és arra is kisebb az esély, hogy a jelöltek parlamenti csatározások koncai legyenek, ugyanakkor mégis biztosítja a politikai paletta leképeződését.

A hat éves kinevezés – vagyis az elrugaszkodás a parlamenti ciklusoktól – szintén az átpolitizáltság ellen hat, miként az a rendelkezés is, miszerint a tagok harmadát két évente újítták.⁵⁸

A 65. életévüket betöltött személyek nem jelölhetők (vagyis a törvény nem a tisztség betöltését, hanem a jelölést köti életkorhoz – ha valaki tisztsége ellátása során be is tölti a 65. életévét, ez nem ok arra, hogy tisztsége megszűnjön).⁵⁹

A CSA elnökét a tagok közül – természetesen megbízatásának idejére – a köztársasági elnök jelöli ki.⁶⁰ Így – a két évente csúsztatott kinevezések miatt – előadódhat az a helyzet is, hogy az elnök tagságának lejárta után a köztársasági elnök olyan személyt tekint alkalmasnak, akinek megbízatási idejéből már csak 4 vagy 2 esztendő van hátra, így megbízásának csak

⁵³ Kommunikációs törvény 6. cikk 2. bekezdés

⁵⁴ A frekvenciák használatának engedélyezése (Loi n° 86-1067 22. cikk), egyes kötelezettségek megállapítása a helyi-regionális műsorszórókra a frekvenciaszűkösségre tekintettel (pl. csoportos vagy osztott műsoridejű sugárzás – u. ott 27. cikk), városok vagy azok csoportjai által alapított hálózatok engedélyezése (U. ott 34. cikk)

⁵⁵ Ezek a CSA elnökének hatáskörébe tartoznak; ld. Törvény 7. cikk 1. bek.

⁵⁶ Kommunikációs törvény 9. cikk

⁵⁷ U. ott 4. cikk 1-3 bek.

⁵⁸ U. ott 4. cikk 5. bek.

⁵⁹ U. ott 4. cikk 2. bek.

⁶⁰ U. ott 4. cikk 4. bek.

töredékét töltheti az elnöki székben. Az elnök tartós akadályoztatása esetén a legidősebb tag látja el az elnöki teendőket.⁶¹

A CSA tagsága összeférhetetlen minden más választott tisztséggel, közmegegyezéssel és szakmai elfoglaltsággal, illetve a CSA-tag nem viselhet tisztséget és nem rendelkezhet részesedéssel, sem közvetve, sem közvetlenül audiovizuális, mozi-, produkciós, reklám- vagy kommunikációs vállalkozásban (ebben az esetben 3 hónap áll rendelkezésére az összeférhetetlenség megszüntetésére).⁶²

A tagokat a tudomásukra jutott tényekkel, információkkal kapcsolatban hivatali titoktartás kötelezi.⁶³

A CSA szervei

A CSA szervei, valamint azok feladat- és hatáskörét a CSA szervezetéről és működéséről szóló 1989. július 26-ai 89-518. számú rendelet szabályozza⁶⁴. Eszerint a CSA szervei:

- elnök
- teljes ülés
- A CSA-t segítő hivatal, úgymint:
 - Testületi Titkárság
 - Közigazgatási és Pénzügyi Igazgatóság
 - az Audiovizuális Üzemeltetők Igazgatósága
 - Műsorigazgatóság
 - a Kommunikációs Technika és Új Technológiák Igazgatósága
 - a Jogi Igazgatóság
 - a Tanulmányok és Kutatások Igazgatósága
 - az Európai és Nemzetközi Ügyek Igazgatósága
 - az Információs és Dokumentációs Szolgálat.

Az elnök

Saját feladat- és hatáskörében az elnök

- összehívja a CSA üléseit (szükség szerint, de legalább évente egyszer)⁶⁵;
- aláírja a műsorszolgáltatásra jogosító – ingyenes és visszerthes – megegyezéseket (tulajdonképpen a műsorszolgáltatási szerződéseket),⁶⁶
- dönt a CSA kiadásairól és bevételeiről,⁶⁷
- megállapítja a pénzügyminiszterrel egyetértésben a Tanács szerződéses alkalmazottjaira vonatkozó szabályokat;⁶⁸
- kinevezi a CSA szolgáltatásaiért felelős főigazgatót,⁶⁹
- átruházhatja jogkörét a főigazgatóra vagy a főigazgató hatásköre alá tartozó bármely köztisztviselőre.⁷⁰

⁶¹ U. ott

⁶² U. ott 5. cikk 1. bek.

⁶³ U. ott 8. cikk; a hivatali titok megsértésének szankcióját ld. Code Pénal 75. cikk

⁶⁴ Décret n°89-518 du 26 juillet 1989 relatif à l'organisation et au fonctionnement du Conseil supérieur de l'audiovisuel

⁶⁵ Décret n° 89-518 du 26 juillet 1989, 1. cikk

⁶⁶ U. ott 6. cikk

⁶⁷ U. ott 7. cikk

⁶⁸ U. ott 8. cikk

⁶⁹ U. ott 10. cikk

⁷⁰ U. ott 12. cikk

A CSA ülése⁷¹

A CSA ülést az elnök hívja össze. Határozatképességéhez legalább 6 tag jelenléte szükséges. A CSA a jelenlévő tagok egyszerű többségével dönt, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

A Testületet segítő hivatal

A Testületi Titkárság

A testületi titkárság feladata a napirend összeállítása, az anyagok összerendezése, a szóbeli eljárások előkészítése, a meghallgatások szervezése. A testületi titkárság munkáját a főigazgató vezeti.⁷²

Az Adminisztrációs és Pénzügyi Igazgatóság

A közigazgatási és pénzügyi igazgatóság biztosítja a CSA számára a folyamatos és megbízható működés feltételeit. Az igazgatóság feladata egyebek között:

- a humán erőforrás-politika, új alkalmazottak felvétele és alkalmazása;
- a CSA költségvetésének kidolgozása és végrehajtásának biztosítása;
- a CSA informatikai eszközeinek berendezése és fejlesztése;
- a CSA egyéb berendezéseinek anyagainak és felszereléseinek biztosítása.⁷³

Az Audiovizuális Üzemeltetők Igazgatósága

Az Audiovizuális Üzemeltetők Igazgatósága válaszol az engedélyezéssel kapcsolatos, valamint a piacra lépéssel, a televíziós és rádiós műsorszolgáltatással és műsorszolgáltatókkal kapcsolatos, földfelszínen, vezetéken vagy műholdon terjesztett műsorokra vonatkozó kérdésekre és megkeresésekre. Állandóan közreműködik továbbá – a Programigazgatósággal együtt – a megkötött szerződések és kiadott engedélyek ellenőrzésében. Ennek során:

- vezeti a jelöltek pályázatait és előkészíti a jelöltek kérése nélküli engedélymegújítást;
- előkészíti az audiovizuális kommunikáció végzéséről szóló egyezményeket;
- biztosítja a rádiós műsorszolgáltatási bizottságok koordinációját;
- a hatáskörébe tartozó kérdésekben részt vesz a CSA által készített tanulmányok kidolgozásában;
- elvégzi az audiovizuális vállalkozások kötelezettségeivel kapcsolatos, különösen a versenyre és a koncentrációkra vonatkozó pénzügyi és gazdasági analíziseket.⁷⁴

A Műsorigazgatóság

A műsorigazgatóság elemzi az audiovizuális kommunikációs szolgáltatások és a nemzeti műsorszervezetek műsorait. Ellenőrzi, hogy a műsorkészítésre és –szerkesztésre vonatkozó kötelezettségeiket megtartották-e; elvégzi a CSA által ezzel kapcsolatban rábízott

⁷¹ Kommunikációs törvény 5. cikk 6. bek

⁷² Décision n° 2001-P-189 du 27 septembre 2001 és Décision n° 2002-P-95 du 28 mai 2002 1. cikk

⁷³ U. ott 2. cikk

⁷⁴ U. ott 3. cikk

vizsgálatokat. A tudomására jutott mulasztásokról azonnal értesíti a CSA-t. Vizsgálatairól, tanulmányairól és megfigyeléseiről havi és éves összefoglalókat készít.

Az országos földfelszíni televíziókban szereplő politikusok beszédidejéről havonta jelentést ír. Az Igazgatóság feladata – az Jogi Igazgatósággal együtt – a televíziós és rádiós választási kampányokkal kapcsolatos ajánlások kidolgozása.⁷⁵

A Technológiai Igazgatóság

Ez az igazgatóság készíti elő azokat a döntéseket és válaszolja meg azokat a kérdéseket, melyek kapcsolatosak:

- a CSA-ra bízott frekvenciák tervezésével és használatával,
- az audiovizuális kommunikációs szolgáltatások terjesztésére használt telekommunikációs infrastruktúrával és berendezésekkel;
- a frekvenciaspektrum ellenőrzésével és azon frekvenciák vételének védelmével, amelyek kijelölése vagy kiosztása a CSA feladata;
- a vezetékes műsorterjesztési technológiák szabványosításával;
- az audiovizuális kommunikációs szolgáltatások szolgáltatója által kibocsátott jelek technikai specifikációjával;
- az audiovizuális szektor és az új kommunikációs technológiák (*Nouvelles technologies de communication – NTC*) technikai fejlődésével.⁷⁶

A Jogi Igazgatóság

Az audiovizuális kommunikációs vállalkozások műsorszolgáltatási tevékenységét érintő minden jogi kérdésbe beavatkozhat az Igazgatóság. Ezen belül feladata:

- a törvény alkalmazásához vagy a CSA döntéseinek kidolgozásához szükséges tanulmányok kidolgozása,
- a CSA-döntések (ajánlások, jelölések, vélemények, felszólítások, felfüggesztések, visszavonások, keretek), jogi vagy kormányzati projektekkel kapcsolatos CSA-vélemények kiötélése és megfogalmazása;
- az európai szabályozás vizsgálata;
- a jogszabálysövegek, szabályozások módosításának kidolgozása.⁷⁷

Tanulmányok és Kutatások Igazgatósága

Ez az Igazgatóság készíti el a Tanács működéséhez szükséges tanulmányokat és elemzéseket. Elsősorban pénzügyi és gazdasági kérdésekkel foglalkozik, beleértve azok nemzetközi vetületét is, illetve a közönséggel és a nyilvánossággal. Ennek során

- információkat gyűjt és elemez a médiumok közönségéről és általában a nyilvánosság médiával kapcsolatos magatartásáról;
- elemzi a médiumok közönségének vizsgálati módszereit;
- kutatja az audiovizuális szektor szereplőinek fejlődését és stratégiáit;
- elemzi az audiovizuális szektor jelenlegi és jövőbeli fejlődését.⁷⁸

⁷⁵ U. ott 4. cikk

⁷⁶ U. ott 5. cikk

⁷⁷ U. ott 6. cikk

⁷⁸ U. ott 7. cikk

Európai és Nemzetközi Ügyek Igazgatósága

Az Európai és Nemzetközi Ügyek Igazgatósága ápolja a CSA nemzetközi kapcsolatait, különös tekintettel a külföldi szabályozóhatóságokra és a közösségi hatóságokra. A Jogi Igazgatósággal közösen szemmel tartja az európai szabályozás fejlődését és annak alkalmazhatóságát a belföldi jogra, illetve feldolgozza a különböző európai vagy nemzetközi megoldásokat tartalmazó anyagokat.⁷⁹

Információs és Dokumentációs Szolgálat

A főigazgatói hivatal alá rendelve az Információs és Dokumentációs Szolgálat kettős feladatot lát el: egyfelől a Tanáccsal kapcsolatba kerülő ügyfeleknek áll rendelkezésére a CSA még hatályba nem lépett döntéseivel és intézkedéseivel kapcsolatban, másrészt a Tanácsnak szolgálatot a döntéshozatalhoz szükséges információkat és anyagokat.

Ennek során gondoskodik róla, hogy a CSA minden anyagát közzétegye – egyrészt a www.csa.fr oldalon, másrészt a La lettre du CSA c. információs lapban, illetve naprakészen tartja az audiovizuális kommunikációs szektorról szóló dokumentációt.⁸⁰

A CSA feladat- és hatásköre

Általános feladatok

A törvény meghatároz a CSA számára néhány olyan garanciális feladatot, melynek eszközei (ellenőrzés, engedélyezés, stb.) nincsenek részletesen meghatározva. Ezek között: a CSA biztosítja a gondolat és vélemény szabad kifejezésének pluralizmusát a rádiós és televíziós műsorokban, különös tekintettel a politikai és általános hírműsorokra.⁸¹

Hasonlóan általános a megfogalmazása annak a rendelkezésnek, mely szerint a CSA biztosítja, hogy a műsorok védik a kiskorúakat és fiatalokat, továbbá tiszteletben tartják az emberi méltóságot. Biztosítja, hogy a műsorszolgáltatók nem sugároznak olyan programot, amely veszélyeztetheti a kiskorúak testi, szellemi, erkölcsi fejlődését – akár a műsoridő meghatározásával, akár olyan technikai eljárásokkal, amelyek folytán a kiskorúak normális esetben nem látják, vagy hallják az ilyen műsorokat,⁸² illetve biztosítja, hogy a rádiós és televíziós programok ne tartalmazzanak gyűlöletre vagy erőszakra izgatást faji, nemi, meggyőződési, vallási vagy nemzetiségi alapon.⁸³

Szabályozói feladatok

Az 1986-os kommunikációs törvény számos kérdés kereteinek meghatározásán túl a részletek kidolgozását nem kormányzati szintre bízta, hanem a CSA-t ruházta fel hatáskörrel olyan szabályozások megalkotására, amelyek az egész audiovizuális szektorra nézve kötelező erővel bírnak.

Így egyebek között a CSA feladata, hogy felállítsa a választási kampányok esetén az országos műsorszolgáltatókra vonatkozó műsorkészítési, műsorszerkesztési és műsorszolgáltatási

⁷⁹ U. ott 7bis cikk

⁸⁰ U. ott 7-1. cikk

⁸¹ Kommunikációs törvény 13. cikk 1. bek.

⁸² U. ott 15. cikk 1-3. bek.

⁸³ U. ott 15. cikk 5. bek.

feladatokat. Ugyanígy kell szabályoznia az országos műsorszolgáltatók és a földfelszíni televíziók által főműsoridőben vetített, az egészségügyi miniszter megbízásából készített egészségügyi figyelemfelhívó műsorok sugárzását is.

A földfelszíni műsorszolgáltatás ellenőrzése során ellenőrizheti az általa engedélyezett frekvenciák használatát és intézkedéseket tehet a jó vétel biztosítása érdekében.⁸⁴

Hasonlóképp kötelezettségeket állapíthat meg az általa engedélyezett városok vagy azok csoportja által létesített vezetékes műsorterjesztő hálózatok zavartalan működése érdekében (például közszolgálati kötelezettségeket, osztott műsoridős vagy együttes műsorterjesztést).⁸⁵

A CSA továbbá – összhangban az Európai Unió irányelveivel – határozatba foglalja a fontosabb események listáját.

Engedélyezési jogkör

A CSA engedélyezi:

- a földfelszíni televíziós és rádiós műsorszolgáltatást,⁸⁶
- a digitális földfelszíni televíziós és rádiós műsorszolgáltatást,⁸⁷
- a műholdas televíziós és rádiós műsorszolgáltatást;⁸⁸ illetve
- a városok vagy azok csoportja által létesített vezetékes műsorterjesztő hálózatok működtetését.⁸⁹

Nyilvántartási jogkör

A vezetékes műsorterjesztő hálózatok üzemeltetése nem engedélyköteles; ezeket a CSA csupán nyilvántartásba veszi.

Ellenőrzési jogkör

Szabályozóhatóság lévén, a CSA feladata, hogy minden eszközzel ellenőrizze a műsorszolgáltatás tartalmát, tárgyát, módját. A CSA jogköre a reklámtartalmakra is kiterjed.⁹⁰

Konzultációs, koordinációs jogkör

Feladatainak ellátása során a CSA

- konzultál Franciaország álláspontjának meghatározásakor a médiával kapcsolatos nemzetközi tárgyalásokon;⁹¹
- konzultál bármilyen tervezettel kapcsolatban, amely a rádiós és televíziós szolgáltatások terjesztésének tartalmára és technikáira nézve határoz meg standardokat;⁹²
- ajánlásokat tesz a kormánynak az audiovizuális kommunikációs tevékenységek versenyének fejlődése tekintetében illetve az illetékes hatóságok és bíróságok számára

⁸⁴ U. ott 22. cikk 3-4. bek.

⁸⁵ U. ott 34. cikk

⁸⁶ U. ott 22. cikk 2. bek.

⁸⁷ U. ott 25. cikk

⁸⁸ U. ott 33-4. cikk

⁸⁹ U. ott 34. cikk

⁹⁰ U. ott 14. cikk.

⁹¹ U. ott 9. cikk 1. bek.

⁹² U. ott 12. cikk 1. bek.

felvetheti a versenyt korlátozó piaci magatartások és fúziók aktuális kérdéseit; illetve az említett szervek is kikérhetik a véleményét,⁹³

- éves beszámolójában tehet javaslatokat a törvényhozási-szabályozási változásokra, melyeket az audiovizuális szektor technológiai, gazdasági, szociális és kulturális fejlődése szempontjából szükségesnek tart. Szintén itt tehet javaslatot a közszolgálati műsorszolgáltatók bevételeiben az engedélyezési díj és a reklámbevételek arányának változtatására.⁹⁴

Tájékozódás, felvilágosítás-kérés, információgyűjtés

A CSA feladatainak ellátása érdekében

- egyfelől információkat gyűjthet a szükséges keretek között:
 - közigazgatási hatóságoktól véleményezéseinek és határozatainak elkészítéséhez;
 - hatóságoktól, az audiovizuális és filmművészeti alkotások előállítóitól, az audiovizuális szolgáltatások terjesztőitől, kötelességeik teljesítésének ellenőrzéséhez;
 - a műholdas hálózatok üzemeltetőitől az általuk terjesztett televíziós tartalmak előállítóinak azonosításához;
 - olyan természetes vagy jogi személytől, amely közvetlenül vagy közvetve 10%-os vagy annál nagyobb részesedéssel bír egy politikai és hírműsorokat sugárzó műsorszolgáltató társaság tőkéjéből vagy szavazati jogaiból, minden információt a szerződésekről és közszolgálati koncessziókról, amelyekre az említett személy vagy az általa befolyásolt vállalkozás az elmúlt 24 hónapban ajánlatot tett,
 - másfelől kutatásokat és elemzéseket készíthet a hatóságokról vagy a műsorkészítőkről és szolgáltatókról. (Természetesen az így szerzett információk csak az előre meghatározott célokra használhatók fel, kiadásuk tilos.)⁹⁵

Beszámolók, jelentések

A CSA-nak sokkal többféle jelentést és beszámolót kell készítenie mint az ORTT-nek, ennek megfelelően alaposabb és szerteágazóbb műsorfigyelést és adatgyűjtést is kell végeznie.

Egyfelől ugyanis – ugyanúgy mint az ORTT-nek – A CSA-nak évente egyszer nyilvános beszámolóban kell összegeznie a tevékenységét illetve a műsorszolgáltatók és műsorterjesztők helyzetét. A beszámolót még az első negyedévben meg kell küldenie a köztársasági elnöknek, a miniszterelnöknek és a Parlamentnek. Emellett a CSA bármely tagját meghallgathatják a Nemzetgyűlés és a Szenátus érintett bizottságai.

A törvény szerint ugyanis a CSA a parlamentnek benyújtandó éves beszámoló mellett köteles pl. olyan nyilvántartást adni a Nemzetgyűlés és a Szenátus elnökeinek, valamint a parlamenti pártok vezetőinek, melyben szerepel a politikusok nyilatkozatainak időtartama a hírekben, információs magazinokban, közéleti műsorokban és más sugárzott műsorokban.⁹⁶

A CSA viszonya a hírközlési szervekkel

Franciaország legfelsőbb hírközlési hatósága az Elektronikus Kommunikációs és Postaügyi Hatóság.

⁹³ U. ott 17. cikk 1. bek.

⁹⁴ U. ott 18. cikk 1. bek.

⁹⁵ U. ott 19. cikk

⁹⁶ U. ott 13. cikk 2. bek.

Mivel a CSA nem konvergens szabályozóhatóság, ezért elengedhetetlen, hogy ez a két szerv együttműködjön.

Ez az együttműködés jóval szorosabb mint a megfelelő magyar hatóságok jelenlegi viszonya. Amellett, hogy az Elektronikus Kommunikációs és Postaügyi Hatóság kikéri a CSA véleményét az analóg és digitális műsorszolgáltatási frekvenciák kijelölésekor, a CSA-nak a már kijelölt frekvencia odaítélésekor bírnia kell a másik hatóság beleegyezésével is.⁹⁷ Ezt talán a véleményszabadság korlátozásaként is értelmezhetnénk, hiszen egy, az infrastruktúráért felelős hatóság beleszólhat a tartalomért felelős hatóság döntésébe. Egész más a kép azonban akkor, ha figyelembe vesszük, hogy ennek a szabálynak 2004-es bevezetése⁹⁸ előtt az engedélyek kiadása a telekommunikációs miniszter jogköre volt, a CSA csupán felterjesztette az általa nyertesnek ítélt pályázót, vagyis a változtatást a CSA jogkörbővüléseként kell felfogni.

A CSA-val kapcsolatot tartó szakmai szervezetek

Franciaországban nincsenek olyan kommunikációra és közönség-védelme szakosodott állami szervek mint például Olaszországban, azonban a CSA szoros kapcsolatot tart a kommunikációs ipar szakmai szervezeteivel, melyek közül a legfontosabbak:

- AACC - Association des agences conseil en communication
- ACCeS - Association des chaînes du câble et du satellite
- ADDOC - Association des cinéastes documentaires
- AFORM - Association française des opérateurs de réseaux multiservices
- ALPA - Association de lutte contre la piraterie audiovisuelle
- AVICAM - Association des villes pour le câble et le multimédia
- BVP - Bureau de vérification de la publicité
- CNRA - Conseil national des radios associatives
- CNRL - Confédération nationale des radios libres
- SACEM - Société de gestion collective des droits d'auteur pour la musique
- SEV - Syndicat Edition Vidéo
- SELL - Syndicat des éditeurs de logiciels de loisir
- SNPTV - Syndicat national de la publicité télévisée
- TLSP - Union des télévisions locales de service public
- USPA - Union syndicale de la production audiovisuelle⁹⁹

⁹⁷ U. ott 23. cikk 1. bek.

⁹⁸ Bevezette a 2004 július 9-ei 2004-669. sz. törvény az elektronikus kommunikációról és az audiovizuális kommunikációs szolgáltatásokról

⁹⁹ A szakmai szervezetek internetes oldalaihoz tartozó linkeket ld. http://www.csa.fr/infos/liens/liens_organisations.php

VII. Az engedélyezés

Franciaországban a műsorszolgáltatási jogosult két alapidokumentummal rendelkezik: műsorszolgáltatási engedéllyel illetve műsorszolgáltatási megállapodással (ez utóbbi – a *convention* – mint már említettük tulajdonképpen a magyar műsorszolgáltatási szerződés francia megfelelője, ám a magyarnál jóval közjogiasabb).

A frekvencia franciaországban is kizárólagos állami tulajdon, amelyen használati jogot szerezhet a műsorszolgáltatásra jogosult. A műsorszolgáltatási frekvenciák allokációjáról a Tanács gondoskodik, a frekvencia használatának engedélyezéséhez azonban szükség van az Elektronikus Kommunikációs és Postaügyi Hatóság hozzájárulására.¹⁰⁰ Az engedély kibocsátása után pedig a Tanács az állam nevében megállapodást köt az engedéllyessel.¹⁰¹

Az engedély

Az engedélyezési eljárásban különbséget kell tenni analóg és digitális rendszerek között, ezeken belül is televíziós és rádiós műsorszolgáltatás között.

Az analóg műsorszolgáltatás

Analóg rádiós műsorszolgáltatás

A felhívás

A műsorszolgáltatási engedélyt kérelem útján lehet elnyerni. A kérelmek benyújtására a CSA felhívást tesz közzé Franciaország hivatalos lapjában, a *Journal officiel*ben. A felhívás tartalmazza azokat a földrajzi térségeket illetve szolgáltatás-kategóriákat (kódolt vagy hagyományos adóállomások, teljes vagy részleges adásidejű szolgáltatások), melyekre nézve kérelmezni lehet a műsorszolgáltatási engedélyt.¹⁰²

A helyi műsorszolgáltatásra szóló felhívás megjelöli a helyi ügyekkel foglalkozó és helyileg készített műsorok minimális arányát és heti mennyiségét is.

Érdekes viszont, hogy a frekvenciákat, a vételkörzetet és a sugárzás lehetséges erősségét a CSA nem teszi közzé a felhívásban: azokat csak a jelentkezések beadása után, a jelentkezők számának, jellegének fényében hozza nyilvánosságra; ezután jelezhetik a jelöltek, hogy az adott földrajzi helyen belül mely frekvencián szeretnének sugározni.¹⁰³

A kérelmezők

Kérelmet nyújthat be gazdasági társaság, alapítvány illetve egyesületek és non-profit társaságok.¹⁰⁴ Vagyis a magyar médiajogban ismert természetes személyek és konzorciumok nem szerezhetnek jogosultságot.

¹⁰⁰ A Mayotte-szigeteken a kormány képviselője, Új-Kaledóniában és Francia-Polinéziában a főbiztos adja ki – ld. Kommunikációs törvény 23. cikk 2. bek.

¹⁰¹ U. ott 28. cikk 1. bek.

¹⁰² U. ott 29. cikk

¹⁰³ U. ott

¹⁰⁴ U. ott 29. cikk 3. bek.

A kérelem tartalma

A kérelem alapvető tartalmát (ld. római számmal jelölt ismérvek) a törvény határozza meg, a részletes kritériumokat azonban a pályázati kiírások. Ezek fényében a műsorszolgáltatási engedélyekre vonatkozó kérelem tartalma a következő:

1. A műsorszolgáltatás célja (általános vagy tematikus; ingyenes vagy előfizedéses, teljes idejű vagy sem);
2. A műsorszolgáltatás általános jellemzői, ezen belül meg kell határozni a pályázónak:

A szerkesztői felelősség körében:

- a napi műsoridőt;
- az egyes műsorkategóriák sugárzásának arányát: információ, sport, film, dokumentumfilm, szórakozás, stb.;
- a napi műsorszerkezetet, részletezve a műsorok sugárzásának és ismétlésének természetét, fajtáját, időpontját és tartamát;
- a helyi készítésű, első vetítésű műsorok napi és heti mértékét, természetüket és az ismétlésük gyakoriságát;
- vásárolt műsorok esetén a pályázónak meg kell határozni azok természetét, mennyiségüket, és ha lehetséges, származásukat;
- reklámok sugárzása esetén a pályázónak órai és napi bontásban meg kell jelölnie a reklámblokkok időtartamát;
- közvetlen ajánlat sugárzása esetén annak óráit és a sugárzás gyakoriságát, és ha azt tervezi, hogy egy külföldi szervezethez fordul;
- az audiovizuális és filmművészeti alkotások előállítására és sugárzására vonatkozó rendelkezéseket;
- adott esetben a teletext jellemzőit.

Az információs tartalmak körében:

- a helyi információknak szentelt napi és heti műsoridőt, elkülönítve a sugárzást és ismételt sugárzást;
- a hírműsorok, a speciális magazinok és a dokumentumfilmek mennyiségét és gyakoriságát, megjelölve a helyi hírek sugárzásának pontos napjait és óráit;
- a műsorszolgáltató által alkalmazott professzionális újságírók számát;
- a kifejezés pluralizmusának megóvása területén tervezett rendelkezéseket; politikai műsorok és hírműsorok sugárzása esetén a pályázónak meg kell jelölnie azokat a tervezett rendelkezéseket, amelyek a gondolatok és vélemények kifejezésének pluralizmusát és a hírek, információk megbízhatóságát biztosítják;
- adott esetben az írott sajtó szerveivel való együttműködést;
- tervezett együttműködést a helyi kollektívákkal.

3. A sugárzás technikai jellemzői, ezen belül meg kell határozni:

- a technikai feltételeket és az alkalmazott technikai összekapcsolódásokat;
- a digitális földfelszíni műsorszolgáltatásra vonatkozó jelenlegi projekteket;
- a szolgáltatás megkezdésének tényleges határidőit.

4. A kiadások és bevételek előre becsült értéke.

5. A tervezett költségvetés eredete és összege, ezen belül fel kell tüntetni:
 - azokat a pénzügyi elemeket, melyek lehetővé teszik a CSA-nak, hogy felbecsülje a projekt pénzügyi kapacitását és likviditását;
 - az előirányzott pénzügyi tervet és a korábbi elszámolásokat;
 - a jelenlegi reklámbevételeket (helyi és a helyit meghaladó reklámbevételek, szponzorációból és teleshoppingból származó bevételek);
 - a kollektív területiális segélyek jellegét, összegét, szolgáltatásuk módját.
6. A vezető tisztségviselők névsora;
7. A vezető testület(ek) összetétele;
8. A jogi személyek alapító okirata;
9. A műsorszolgáltatásról kötendő megállapodáshoz javasolt pontok;
10. Egy gazdasági társaság által beadott pályázat esetén a törzstőke (részvények) összege, megoszlása;
11. A pályázó társaságot befolyásoló társaság törzstőkéjének megoszlása.¹⁰⁵

A kérelem benyújtására nincs törvényben előre rögzített határidő: azt a CSA állapítja meg. A határidőig a kérelmező módosíthatja a már benyújtott kérelmet, illetve ahelyett új kérelmet is benyújthat.

Analóg televíziós műsorszolgáltatás

Az analóg televíziós műsorszolgáltatási engedély elnyerésének feltételei megegyeznek a rádiós engedélyek elnyerésének feltételeivel. A kérelem tartalma és az értékelési szempontok is ugyanazok. A különbség mindössze annyi, hogy a televíziós műsorszolgáltatási frekvenciák listájának összeállításakor figyelembe veszik azokat a speciális követelményeket, melyek a televíziós műsorszórás digitális átállásához és a digitális műsorszórás fejlesztéséhez szükségesek.¹⁰⁶ Televízió esetében továbbá nem értelmezhetők a rádiós engedélyezési kategóriák: a televízió csak kereskedelmi televízió lehet, azon belül helyi vagy országos.

A digitális műsorszolgáltatás

Az országos digitális lehetőségek kiosztásáról a CSA már 2003-ban döntött. Ezek a csatornák 2005-ben meg is kezdték működésüket.¹⁰⁷ A regionális/helyi lehetőségek pályáztatása pedig folyamatosan zajlik.

A digitális műsorszolgáltatási engedélyek kiosztásához – hasonlóan az analóg rádió esetéhez – a CSA meghatároz bizonyos szolgáltatás-kategóriákat és földrajzi térségeket, amelyekre a kérelmeket be lehet nyújtani. A kérelmek benyújtására ugyanazon kör jogosult mint az analóg frekvenciák esetében.

A digitális televíziózás esetében is a CSA szabja meg a kérelmek benyújtásának határidejét, továbbá az érdeklődőket információval látja el a kiosztandó frekvenciák, a vételkörzet illetve a sugárzás engedélyezett teljesítménye kérdésében. A lehetőségek összeállítása során igyekeznek a technikai és környezeti korlátok között a digitális földfelszíni

¹⁰⁵ U. ott 29. cikk 4. bekezdés

¹⁰⁶ U. ott 30. cikk

¹⁰⁷ Bővebben ld. *A francia médiapiac* c. fejezetet

televízió vételének különböző lehetőségeit, valamint a mobil televíziózást és a nagyfelbontású televíziózást is szem előtt tartani¹⁰⁸

A kérelmek benyújtásának feltételei megegyeznek az analóg műsorszolgáltatók esetén ismertetett szabályokkal. Tartalmukat tekintve azonban a digitális műsorszolgáltatók kérelme sokkal részletgazdagabb, ugyanis az analóg kérelmek információin kívül tartalmazzák még:

1. a helyi kifejezés számára fenntartott műsorok arányát;
2. a területi lefedettséggel, a mobilvétel minőségével (különösen az épületeken belül), és az elektromágneses hullámok sugárzásának szintjével kapcsolatos szolgáltatói kötelezettségvállalást;
3. ha a szolgáltatás előfizetéses, akkor a szolgáltató értékesítési feltételeit, és az előfizetőkkel kötött, feltételes hozzáférési rendszerhez hozzáférést biztosító szerződés tervezetét;
4. a szolgáltatás passband-követelményeit;
5. a kérelmező bármilyen javaslatát a frekvenciáját, szolgáltatásának technikai vagy gazdasági újracsoportosítását illetően más szolgáltatásokkal, amelyeket ő vagy harmadik személy nyújt;
6. ha lehetséges, a televíziós műsorról kapcsolatos adatokat csakúgy, mint a nem televíziós audiovizuális szolgáltatások adatait;
7. a jelölt kötelezettségvállalását, hogy a felhívásban megjelölt határidőn belül megkezdje a szolgáltatást;
8. nagyfelbontású műsorszolgáltatás esetén annak tényét, ha a jelölt egy már standard felbontásban szolgáltatott műsort szeretne nagy felbontásban is szolgáltatni, vagy a nagyfelbontású szolgáltatás felváltaná a standard felbontást.¹⁰⁹

(A nagyfelbontású televíziózásra vonatkozó kérelmezési és elbírálási szabályok egyébként mindenben megegyeznek a standard felbontású digitális televíziózás szabályaival.)¹¹⁰

A digitális kérelmeket a CSA az analóg kérelmekhez hasonló szempontok szerint bírálja el, melyek a következőkben olvashatók.

A mobiltelevíziózás

Franciaországban a műholdas és földfelszíni műsorok mobiltelefonos terjesztése már jóideje működik – ez a szolgáltatás tartalmi felelősséget nem alapoz meg, erre a rádiós és televíziós műsorok rádiótávközlési eszközökkel történő egyidejű, változatlan továbbterjesztésére vonatkozó szabályok alkalmazandók.

A saját tartalom szolgáltatása azonban már tartalmi kérdéseket is felvet, és így – mint nem rádiós-televíziós audiovizuális szolgáltatás – a CSA hatáskörébe tartozik.

A saját tartalmat szolgáltató mobiltelevíziózás (DVB-H) voltaképpen digitális műsorszolgáltatás, amelyet egy speciális eszközzel, a mobiltelefonnal lehet venni, vagyis a hagyományos televíziós és rádiós műsorszolgáltatási frekvenciáktól különböző tartományban kell sugározni.

Azok számára, akik mások műsorainak továbbterjesztésén túl a 2008-ban a CSA által pályáztatott és felügyelt DVB-H lehetőségeken szeretnének saját műsort szolgáltatni, a CSA fenntart és nyilvánosságra hoz egy olyan, rádiós és televíziós műsorszórásától különböző frekvenciasávot, amely alkalmas arra, hogy audiovizuális kommunikációs szolgáltatást

¹⁰⁸ Kommunikációs törvény 30. cikk I. pont 1. bek.

¹⁰⁹ Kommunikációs törvény 30-1. cikk III. szakasz

¹¹⁰ U. ott 30-2. cikk V. szakasz 1. bek.

nyújtsanak rajta.¹¹¹ (Ezeket a televíziós és rádiós műsorszórásától különböző audiovizuális kommunikációra alkalmas frekvenciákat a CSA eleve a mobiltelevíziózás fejlődésének szem előtt tartásával kezeli.¹¹²) Ezekre a lehetőségekre ugyanazon szabályok szerint pályáztatja a jelentkezőket mint a digitális frekvenciákra.

A digitális pályázatokhoz képest egy fontos különbség adódik a DVB-H jellegzetességéből adódóan: az ilyen jogosultságok üzemeltetéséhez elengedhetetlen az együttműködés a mobiltelefonos szolgáltatókkal.¹¹³

Tekintettel arra, hogy a műsorok – legyenek azok saját gyártásúak vagy továbbterjesztett műsorok – mobiltelefonos vételért a mobiltelefon-előfizetőknek fizetniük kell, azonban a francia alkotmány és a Kommunikációs törvény is kimondja a kommunikáció passzív oldalának, vagyis a befogadásnak a szabadságát is, biztosítani kell, hogy a DVB-H-előfizetéssel nem rendelkező közönség is élvezhesse a mobiltelevízió-szolgáltatók műsorát. Ezt az átjárhatóságot a kommunikációs törvény annak biztosításával teremti meg, hogy

- egyrészt más műsorterjesztőknek jogukban áll kéni a mobiltelevíziós műsorszolgáltatókat, hogy egyenlő, ésszerű és diszkriminációmentes feltételek mellett engedjék át nekik terjesztésre a műsort;
- másrészt a mobiltelevíziós műsorszolgáltatók is kérhetnek más műsorterjesztőket, hogy egyenlő, ésszerű és diszkriminációmentes feltételek mellett vegyék fel a mobiltelevíziós műsort műsorkínálatukba.¹¹⁴

A műsorszolgáltatók csak abban az esetben mondhatnak nemet a műsorterjesztők kérésének, vagy szakíthatják meg a szolgáltatást irányukban, ha közszolgálati küldetésükkel vagy szerkesztői céljaikkal összeegyeztethetetlen a mobiltelevíziós megjelenés, vagy ha a terjesztő megsérti a terjesztett műsor integritását.¹¹⁵

A kérelmek elbírálásának szempontjai

A francia médiatörvény meghatároz néhány általánosan figyelembe veendő szempontot a kérelmek elbírálásakor, amelyek a digitális és analóg frekvenciák elbírálásakor közel azonosak, ám ezeket a szempontokat nem súlyozza, nem rendel hozzájuk konkrét pontértékeket, és a CSA sem bocsátott ki olyan szabályozást, melyből a szempontok súlya kiderülne. Annyi azonban bizonyos, hogy a CSA a kérelmek elbírálásakor nemcsak a pályázóknak a pályázatokból kiolvasható körülményeit versenyzeteti, de figyelembe veszi a kommunikáció általános értékeinek védelmét is.

A pályázók körülményei

Az elbírálás során a CSA az alábbi, pályázóval kapcsolatos konkrétumokat veszi figyelembe:

- a pályázó tapasztalata a kommunikációs szektorban;
- a szolgáltatás pénzügyi és működtetési távlatai, különösen a reklámbevételek megosztása az írott sajtó-cégek és az audiovizuális kommunikációs szolgáltatók között;
- a pályázó közvetlen vagy közvetett részesedése egy vagy több reklámügynökségben illetve egy vagy több audiovizuális kommunikációs szolgáltatóban;

¹¹¹ U. ott 30-7. cikk

¹¹² U. ott 8-9. cikk

¹¹³ Ennek részleteiről ld. jelen fejezetnek *A digitális és mobiltelevíziózás engedélyeseinek kötelezettségei c. részét*

¹¹⁴ Kommunikációs törvény 30-4. cikk 11-12. bek.

¹¹⁵ U. ott 30-4. cikk 13. bek.

- a politikai és általános információs műsorokat sugárzó szolgáltatások esetén a gondolat és vélemény kifejezésének pluralisztikus természetét, az információ integritását és függetlenségét garantáló intézkedések;
- a helyi készítésű műsorok készítésének támogatása.¹¹⁶

Az általános értékek védelme

A legfontosabb szempontok a kérelem elbírálása során:

- a közérdek szolgálata;
- a pluralizmus védelme;
- a szocio-kulturális kifejezés lehetőségei;
- a jogosultak sokfélesége;
- a domináns helyzettel való visszaélés (tehát nem magának a domináns helyzetnek!) megakadályozása;
- a versenyt korlátozó magatartás tilalma.¹¹⁷

Annak megvizsgálására, hogy a fenti kérelmek megfelelnek-e a jogszabályban foglaltaknak, és hogy az engedély kiadása esetén a bennük foglalt vállalások teljesíthetők lennének-e, a CSA technikai bizottságokat hoz létre. A bizottságokban a közigazgatási bíróságok valamelyik az Államtanács alelnöke által kinevezett aktív vagy tiszteletbeli tagja elnököl. Rajta kívül legfeljebb hat tagja lehet a bizottságnak, amely tagokat a Tanács nevezi ki képzett szakemberek közül, különösen a frekvenciagazdálkodás, telekommunikáció és műsorszolgáltatás területéről.

Az említett bizottságok számát, területi illetékességüket illetve létszámukat és működésük szabályait a CSA-val való konzultáció után az Államtanács állapítja meg. A műsorszolgáltatásra irányuló kérelmek megvizsgálása után a CSA teljes ülése dönt a kérelem helybenhagyásáról vagy elutasításáról. Az engedélyről szóló döntést közzéteszik a Journal officielben, majd ezt követően a CSA és az engedélyes megkötik a megállapodást.

Ideiglenes műsorszolgáltatók

Kísérleti célra bármely társaság, alapítvány vagy egyesület pályázhat ideiglenes televíziós és rádiós műsorszolgáltatási jogosultságra is. Ennek érdekessége, hogy a kérelem benyújtását nem kell megelőznie a CSA felhívásának. A pályázó jogi személynek a CSA-hoz címzett kérelmében az alábbiakat kell feltüntetnie:

- a műsorszolgáltatás célját
- a kérelmező jogi személyre vonatkozó adatokat (alapszabályt, szervezeti felépítést, vezető tisztségviselőket);
- a műsorok előállításának és terjesztésének technikai feltételeit, a kívánt vételkörzetet;
- a műsortervet, a műsorok részletes heti bontását részletezve a tervezett időszakban sugározni kívánt műsorok jellegét és időtartamát;
- a finanszírozást (a bevételek eredetét és a kiadások természetét részletező teljes költségvetést a tervezett időszakra).

Az engedély iránti kérelmet a CSA elnökének kell címezni. A kérelem megvizsgálásában részt vesz a frekvenciaforrások egy technikai szakértője is. Ő a szolgáltatás megkezdését megelőzően legfeljebb három hónappal indokolással ellátott ajánlást címez a kérelmezőhöz.

¹¹⁶ Ez utóbbi kettőt a 2000 augusztus 1-jei 2000-719. sz. törvény vezette be a médiatörvénybe – így lehetősége nyílik a CSA-nak arra, hogy a helyi csatornák műsorkészítési projektjeinek életképességét vizsgálja.

¹¹⁷ U. ott 29. cikk 8. bek.

Miután a CSA ülése megvizsgálta a kérelmet, a CSA helyi televíziós munkacsoportja berkein belül összeül egy teljes ülés hogy megvizsgálják az engedélyezési anyagot és rögtön döntsenek a kérelem jóváhagyásáról.

Negatív döntés esetén a tanács informálja a pályázatot elutasításának indokairól; kedvező döntés esetén pedig a CSA és az engedélyes megállapodást írnak alá, illetve a döntés kivonatát közzéteszik a Journal officialben.

A megállapodás (*convention*)

A műsorszolgáltatás megkezdéséhez az engedély mellett a CSA és az engedélyes közötti megállapodás aláírása is szükséges. A műsorszolgáltatási konvenció meghatározza az engedély időtartamát és feltételeit. Rögzíti az engedélyes kötelezettségeit, tekintettel az 1986-os törvényben foglalt általános alapelvekre, különös tekintettel az emberi méltóság tiszteletben tartására, a kiskorúak és a fiatalkorúak védelmére, a vélemények kifejezésének pluralizmusára, az információk megbízhatóságára, a műsorok minőségére és diverzitására, a francia kultúra és nyelv védelmére és bemutatására, a reklámra, szponzorációra, teleshoppingra vonatkozó szabályok tiszteletben tartására, valamint a digitális rádiózás és televíziózás fejlődésére.¹¹⁸

Az információk és műsorok integritása és pluralizmusa érdekében, valamint a Törvény általános szabályainak megfelelően a megállapodásban meg kell határozni a szolgáltatásra vonatkozó speciális szabályokat, így:

- a vételkörzetet;
- a szolgáltatás reklámpiaci részesedését;
- az egyenlő bánásmódot a különféle szolgáltatások között és a rájuk jellemző verseny feltételeit.

A CSA és műsorszolgáltatók közötti megállapodásnak nincsen sémája – a megállapodás tartalma esetről esetre változhat, a törvény azonban megfogalmazza, mely területek közül kell egyet vagy többet felölelnie:

1. A műsorterv feltételei és általános jellemzői (ezen belül a legtöbb egyezményben részletesen szerepel):
 - a csatorna általános vagy tematikus jellege
 - az országos televíziókra vonatkozó műsorkészítés és műsorsugárzás kötelezettségei (kvóták)
 - a helyi televíziók számára a helyi kifejezés és helyi információk anyagára vonatkozó rendelkezések
 - a helyi televíziók számára a helyi érdekű műsorok sugárzásának napi aránya
 - a helyi televíziók számára a helyi szinten készített műsorok sugárzásának napi aránya az első sugárzás tekintetében
 - a helyi televíziók számára a helyi információk sugárzásának jellege és természete
 - a híradók tartalma és gyakorisága
2. Az eredeti franciaországi audiovizuális művek első sugárzására szánt műsoridő, az ilyen művek sugárzási jogának megvételére szánt összeg, az ilyen műsorok tervének órabontása;
3. A francia vagy a Franciaországban beszélt regionális nyelven előadott zenei művek aránya, amelynek legalább 40%-ot kell kitennie, ennek a fele új tehetségek előadása vagy új készítésű műsor legyen. A Tanács kivételesen a következő specifikus műsorformátokat engedélyezheti:

¹¹⁸ Kommunikációs törvény 28. cikk

- a hazai zenei örökség megőrzésére szakosodott rádiók számára a zeneszámok 60%-át a francia nyelvű szerzemények teszik ki, beleértve a teljes műsoridő max 10%-át kitevő új produkciók, átlag minimum 1 zeneszámmal óránként.
 - a fiatal tehetségek felkarolására szakosodott rádiók: A zeneszámok 35%-a francia nyelvű, beleértve a zeneszámok 25%-át kitevő új tehetségeket.¹¹⁹
4. Az eredeti francia filmek sugárzási jogának megvételére szánt összeg;
 5. Speciális rendelkezések, melyek biztosítják a francia nyelv védelmét és a francia ajkú területek befolyását;
 6. Az oktató jellegű és kulturális műsorok illetve a művészi kifejezés különféle formáit előmozdító műsorok sugárzását;
 7. A siket és nagyothalló emberek számára a műsorszolgáltatáshoz való hozzáférés fejlesztése a megfelelő eszközökkel;
 8. A műsorszórók függetlenségét biztosító specifikus rendelkezések;
 9. Közreműködés a kulturális, oktató tevékenységekben és a fogyasztóvédelemben;
 10. Közreműködést a televízió- és rádióműsorok tengerentúli közigazgatási egységekbe, tartományokba és tartományi közösségekbe;
 11. Közreműködés a televízió- és rádióműsorok külföldre sugárzásában;
 12. A reklámra és támogatott műsorszámokra szánt műsoridő maximuma, illetve ezek elhelyezésének módja;
 13. A filmipar és az audiovizuális műsorkészítő ipar pénzügyi támogatásában való részvétel (összhangban a költségvetési törvényben rögzített allokációval);
 14. Azokat a feltételeket, melyek alapján az országos kódolatlan földfelszíni televíziós műsorszolgáltatók helyi televíziós műsorszolgáltatást folytathatnak napi 3 óra átlag időtartamban, saját szerkesztői felelősségükkel (Az ily módon üzemelő helyi televíziók nem számítanak önálló engedéllyel működő helyi műsorszolgáltatóknak – és sem reklámot, sem támogatott műsorszámot nem sugározhatnak.);
 15. A műsorszolgáltatás megismétlésének módját akár teljes egészében, akár részleteiben, rádiókapcsolat, vezetékes vagy műholdas műsorelosztás útján.¹²⁰
A feleknek továbbá lehetőségük nyílik arra, hogy a megállapodáshoz mellékleteket fűzzenek. Ilyen mellékletben rögzíthetik a műsorszórás technikai feltételeit, a kiskorúak és fiatalokorúak védelmére szolgáló jelzésrendszert, illetve ha a műsorszolgáltató mellett a pluralizmus biztosításáért felelős független személyekből összeálló tanács működik, ennek összetételét.

A digitális és mobiltelevíziós engedélyesek kötelezettségei

A digitális földfelszíni műsorszolgáltatási engedély kiadásától számítva az azonos multiplexet használó műsorszolgáltatóknak két hónapjuk van arra, hogy közösen létrehozzanak egy új vállalkozást, amely a műsoraik sugárzásának technikai feladatait látja el és ezért felelőssé tehető. Amennyiben ilyen vállalkozás nem jön létre, a CSA a szóban forgó műsorszolgáltatási lehetőségeket újból pályáztatja.¹²¹ A mobiltelevíziós engedélyek esetében ezeket a vállalkozásokat a mobiltelefon-szolgáltatókkal közösen kell létrehozni oly módon, hogy a mobiltelefon-szolgáltatók többségi részesedéssel rendelkezzenek.¹²²

¹¹⁹ U. ott 28. cikk 2. bek. 2bis pont

¹²⁰ U. ott 18. cikk

¹²¹ U. ott 30-2. cikk I. szakasz

¹²² U. ott.

Szankciók

A CSA az engedélyben vagy megállapodásban foglaltak megszegése esetén a jogsértés súlyosságához mérten az alábbi szankciókat alkalmazhatja:

1. A szolgáltatások vagy a műsor egy része előállításának, sugárzásának vagy terjesztésének felfüggesztése egy vagy több hónapra;
2. Az engedély vagy a megállapodás időtartamának megrövidítése legfeljebb egy évvel;
3. Az 1. pontban említett felfüggesztés és vele egyidejűleg pénzbírság kiszabása;
4. Az engedély visszavonása vagy a megállapodás egyoldalú felmondása.¹²³

Az engedély időtartama, megújítása, megrövidítése, visszavonása

Az engedély időtartama

Az engedély időtartamának maximuma az analóg és digitális (beleértve a DVB-H-t) televíziók esetében 10 év, az analóg rádiók esetében 5 év,¹²⁴ illetve az ideiglenes televíziós és rádiós műsorszolgáltatók esetében legfeljebb 9 hónap¹²⁵ – ám az engedélyek ennél rövidebb időszakra is kiadhatók.

Az engedély megújítása az engedélyesek kérelme nélkül

A kommunikációs törvény 1994. február 1-jei módosítása¹²⁶ bevezette a földfelszíni műsorszolgáltatási engedélyek meghosszabbításának lehetőségét az engedélyesek kérelme nélkül. Ezt a lehetőséget a kommunikációs törvény 2000-ben¹²⁷ módosított 28-1 cikk II. pontja pontosítja, mely szerint a CSA ezzel a lehetőséggel az engedély lejártá előtt él. Az engedély külön kérelem nélkül 2 ízben újítható meg 5 évre.¹²⁸ (Egy televíziós műsorszolgáltató így maximum 20 évig, egy rádiós műsorszolgáltató legfeljebb 15 évig sugározhat). A meghosszabbítástól csak néhány esetben lehet elzárkózni, így például:

- ha az állam a frekvencia felhasználási célját megváltoztatja;
- ha a korábban kirótt bírság vagy a sajtótörvény egyes rendelkezéseinek megsértése miatti elmarasztalás, esetleg a Büntető törvénykönyv bizonyos rendelkezéseinek megsértése indokolja;
- ha az engedély pályáztatás nélküli megújítása alkalmas lenne a pluralizmus követelményének megsértésére országos, regionális vagy helyi szinten;
- ha az engedélyes üzleti helyzete nem teszi lehetővé, hogy a továbbiakban kielégítő feltételekkel folytassa a működését;¹²⁹
- rádió esetében, ha a rádió nem teljesíti azon kategória specifikus követelményeit, melyekre az engedélyt kiadták,¹³⁰
- ha a lejárat előtt 6 hónappal (digitális műsorszolgáltatási engedély esetében 9 hónappal) nem születik megegyezés a műsorszolgáltatóval a megállapodás egyes pontjainak szükséges módosításáról.¹³¹

¹²³ U. ott 42-1. cikk 1-4°

¹²⁴ U. ott 28-1. cikk I. pont

¹²⁵ U. ott 28-3. cikk

¹²⁶ 1994. február 1-jei 94-88. sz. törvény, 8.cikk

¹²⁷ 2000 augusztus 1-jei 2000-719. sz. törvény 43. cikk

¹²⁸ U. ott 28-1. cikk I. pont

¹²⁹ U. ott 28-1 cikk 1-5°

¹³⁰ U. ott 28-1. cikk I. pont 1-5°

A CSA megújításról szóló döntésének közlésétől számított egy hónapos határidőn belül a CSA nyilvános meghallgatást szervez az engedélyesnek. A döntés említi azokat a szerződéses pontokat, amelyeket a CSA revideálni óhajt, és azokat is, amelyeknek módosítását az engedélyes kéri. A CSA és az engedélyes közös megegyezéssel módosítják a megállapodást. Megegyezés hiányában hat hónappal az engedélyezés után a konvenció tartalmára vonatkozóan a CSA egy nyilvános meghallgatást folytat le a pályázók között (vagyis újra pályáztatja a frekvenciát).

Az engedély visszavonása és megrövidítése

A megújítás megtagadása mellett az engedélyes a működési ideje alatt is elveszítheti az engedélyt, ha olyan súlyos jogsértést követ el, amelyet a CSA az engedély visszavonásával szankcionál,¹³² valamint a CSA-nak joga van ahhoz is, hogy egy évvel megrövidítse az engedélyben foglalt műsorszolgáltatási időt.¹³³

Arról azonban expressis verbis nem szól a törvény, hogy azoknak is meg lehet-e újítani az engedélyt, akiknek az előző engedélyt egy évvel megrövidítették. Erre a kérdésre a fentieket lehet alkalmazni: ha ez az elmarasztalás alkalmas arra, hogy indokolja a meghosszabbítás megtagadását, nem fogják meghosszabbítani.

Speciális eset, ha több szolgáltatás-előállító együtt kapta meg a műsorszolgáltatási frekvencia használatának jogát és az engedélyezéstől illetve a frekvencia-használat jogának átengedésétől számított 2 hónapon belül nem hoznak létre közösen egy gazdasági társaságot, amely a műsorszolgáltatásuk sugárzásának technikai feladatáért felelős – a Tanács ilyenkor új pályázatot ír ki.¹³⁴

A vezetékes műsorterjesztés¹³⁵

A televíziós és rádiós műsorok vezetékes terjesztése Franciaországban a CSA által kiadott engedély alapján folytatható. Ez az engedély azonban csak névleges, hiszen egyfelől a CSA mérlegelési jogköre csekély, másfelől az engedély 30 évre szól.¹³⁶ Vagyis az eljárás elnevezését tekintve engedélyezés, gyakorlatilag azonban csupán nyilvántartásba vételről van szó. Annymiban azonban szigorúbb az engedélyezés a magyar nyilvántartási rendszertől, hogy az engedély tartalmazza az engedélyes által sugározott műsorok összetételét, struktúráját, amelyhez az engedélyes kötve van; továbbá az engedélyezés időtartama alatt az engedélyesnek minden technikai változtatást be kell jelentenie.

A magyar szabályozáshoz hasonlóan a francia vezetékes műsorterjesztők számára is előír a jogszabály kötelezően terjesztendő műsorokat, így többek között a közszolgálati műsorszolgáltatók műsorait.¹³⁷

¹³¹ U. ott 28-1. cikk II. pont 4. bek.

¹³² U. ott 42-1. cikk 4°

¹³³ U. ott 42-1. cikk 3°

¹³⁴ U. ott 30-2. cikk I. pont

¹³⁵ Décret n° 92-881 du 1 er septembre 1992 pris pour l'application de l'article 34 de la loi du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication et concernant l'autorisation d'exploitation des réseaux distribuant des services de radiodiffusion sonore et de télévision par câble modifié par le décret n° 2002-125 du 31 janvier 2002

¹³⁶ U. o. 2. cikk

¹³⁷ U. o. 3. cikk

VIII. A közszolgálati szektor Franciaországban

Franciaországban a törvény nevezi meg valamennyi közszolgálati műsorszolgáltató vállalkozást, melyeknek műsorszolgáltatói jogosultsága a törvényből származik.

Ezek a műsorszolgáltatók:

Televíziós műsorszolgáltatók:

- France Télévisions, mely az alábbi csatornákat működteti:
 - France 2;
 - France 3;
 - France 5 (korábban: La Cinquième);
 - Réseau france outre-mer;
- ARTE France;
- La Chaîne parlementaire

Rádiós műsorszolgáltatók:

- Radio France;
- Radio France Internationale.¹³⁸

Ha valamennyi vállalkozás általános jellegű országos műsort sugározna, értelemszerűen főlegesen lenne ez a nagy szám. A törvény azonban felosztja köztük az egyes műsortípusokat azok témája, célközönsége, vételkörzete szerint. Ez a felosztás rendkívül következetes, a magyar rendszer számára pedig mindenképp szemléletes és tanulságos.

Ezek közszolgáltatásának lényege – és így a közszolgáltatás fogalmi elemei – a *közszolgáltatási feladatok ellátása a köz érdekében*.¹³⁹ A törvény felsorolja a fenti vállalkozások kötelezettségeit, amelyeket ha végigolvasunk, rájöhethetünk, hogy a francia közszolgálati műsorszolgáltatók nemcsak a tartalom összeállításában, de a műsorterjesztés technikai kivitelezésében is közszolgáltatást nyújtanak.

Közszolgáltatás – fogalom helyett feladatok

A francia megközelítés – szemben a magyar törvénnyel – nem egy egzaktt, öt-hat elemből álló fogalmat igyekszik adni a közszolgálati műsorszolgáltatásra, hanem tartalmi és technikai követelményeken keresztül igyekszik meghatározni és megszabni a feladataikat és így a küldetésüket a néven nevezett műsorszolgáltatóknak.

Közszolgáltatás a tartalomban

A közszolgálati műsorszolgáltatóknak a nyilvánosság számára olyan műsorokat és szolgáltatásokat kell nyújtaniuk, amelyeket diverzitás, pluralizmus, minőség és újítás, a különféle jogok, az egyén és az alkotmányosan rögzített demokratikus alapelvek tiszteletben tartása jellemez.¹⁴⁰

Változatos műsorkínálatot kell nyújtaniuk analóg és digitális módon egyaránt az információ, kultúra, ismeretek, szórakozás és sport terén. Lehetőséget biztosítanak a demokratikus vitára, az eszmecsere a lakosság különböző rétegei között, valamint a társadalomba való beilleszkedésre. Támogatják a francia nyelvet valamint a kulturális és nyelvi örökséget annak regionális és helyi sokféleségében. Szintén támogatják a szellemi és művészi alkotások,

¹³⁸ Kommunikációs törvény 44-45-2 cikke

¹³⁹ U. ott 43-11. cikk 1. bek.

¹⁴⁰ U. ott

továbbá az állampolgári, gazdasági, társadalmi, tudományos és technikai ismeretek terjesztését, illetve az audiovizuális távoktatás fejlesztését és sugárzását.¹⁴¹

Biztosítják az információ integritását, függetlenségét és pluralizmusát csakúgy, mint a gondolat és vélemény szabad kifejezését, valamint az egyenlő bánásmódot.¹⁴²

A közszolgálati műsorszolgáltatók kötelezettségei nemcsak országhatárokon belülre szólnak: a törvény feladatként írja elő számukra, hogy előmozdítsák a francia műsorok külföldi terjesztésének, a franciaajkú külföldi területek támogatásának, a francia nyelv és kultúra terjesztésének feladatát.

Mindemellett a jogalkotó ügyel a folyamatos fejlődésre is, amikor kötelezővé teszi a fejlesztést az új szolgáltatások terén, amelyek gazdagíthatják, vagy kiteljesíthetik a műsorkínálatukat.

Közszolgáltatás a terjesztés technikájában

A törvény technikai-gyakorlati oldalról is előír néhány kötelezettséget a közszolgálati műsorszolgáltatók számára. Egyfelől ugyanis a műsorszolgáltatók kötelezettségévé teszi az audiovizuális műsorok és szolgáltatások új előállítási és terjesztési technológiáinak folyamatos fejlesztését,¹⁴³ másrészt, ezzel összefüggésben a közszolgálati műsorszolgáltatók megfelelő berendezések használatával hozzáférést biztosítanak az általuk sugárzott műsorokhoz a hallás- és látáskárosultak számára¹⁴⁴

A társadalmi felügyelet

A közszolgálati műsorszolgáltatók társadalmi felügyeletét nem látják el a magyarokéhoz hasonló kuratóriumok; kötelesek azonban évente beszámolót benyújtani a Parlamentnek.¹⁴⁵

Az egyes közszolgálati vállalkozások

A France Télévision

A France Télévison, Franciaország közszolgálati televíziós műsorszolgáltatói vállalkozása (a magya MTV francia megfelelője) létezését a törvényből nyeri.¹⁴⁶

A France Télévison feladata saját és közszolgálati csatornái működése stratégiai irányainak meghatározása, a műsorpolitika és a szolgáltatás-kínálat koordinálása és támogatása, az új műsorterjesztési és előállítási technikák integrációja által a technikai fejlesztés biztosítása, illetve a műsorszolgáltatók közös üzletmenetének irányítása. Ezek a műsorszolgáltatók (melyeknek 100%-os tulajdonosa a France Télévison):

France 2

A France 2 egy törvény által életrehozott¹⁴⁷ műsorszolgáltató, melynek feladata az országos általános jellegű műsorok, készítése, melyek a legszélesebb közönségnek szólnak. A France

¹⁴¹ U. ott 43-11. cikk 2. bek.

¹⁴² U. ott 43-11. cikk 3. bek.

¹⁴³ U. ott 43-11. cikk 4. bek.

¹⁴⁴ U. ott 43-11. cikk 3. bek.

¹⁴⁵ U. ott 43-11. cikk 5. bek.

¹⁴⁶ U. ott 44. cikk I. pont

2-nek törekednie kell az eredeti műsorok készítésére, valamint a nemzeti és nemzetközi információk szolgáltatására.

France 3

A France 3 szintén a France Télévision 100%-os tulajdonában lévő, törvény által létrehozott¹⁴⁸ országos televíziós vállalat, melynek feladata országos, regionális és helyi televíziós műsorok tervezése és készítése, általános jellegű programok, különösen helyi műsorok illetve helyi és regionális eseményekről szóló beszámolók sugárzása.

France 5

Az előzőekhez hasonlóan a törvénnyel született¹⁴⁹ országos műsorvállalat feladata elsősorban oktatóműsorok tervezése, készítése és egész Franciaország területén hozzáférést biztosítani az ismeretekhez, tréningekhez, foglalkoztatáshoz. Jórészt televíziós távoktatásra szakosodott.

Réseau France outre-mer (RFO)

Az imént felsorolt televíziós műsorszolgáltatók Franciaországra mint az európai kontinens országára fókuszálnak. Franciaország történelmi sajátosságai folytán azonban a Francia államterület nem csak Európára koncentrálódik: jó néhány tengeren túli tartománya van, melyeknek nyelvi, kulturális, társadalmi integritásáért a francia állam a műsorszolgáltatáson keresztül is felelősnek érzi magát. Ennek a feladatnak az ellátására hívta életre a törvény a Réseau France outre-mer¹⁵⁰.

A vállalat feladata olyan televízió- és rádióműsorok készítése, melyeket a DOM-TOM területeken terjesztenek. Támogatja a francia és a helyi nyelveket és kultúrát.

Ezzel összefüggésben kötelessége más országos műsorvállalatok műsorait ingyenesen terjeszteni, cserébe pedig A France Télévision és a Radio France is ingyen terjeszti az ő műsorait, és előmozdítják, illetve biztosítják a tengerentúli kultúra érvényesülését a kontinensen. A törvény lehetőséget biztosít arra is, hogy a Réseau France outre-mer többéves szerződést kössön a Radio France-al és a France Télévision-nal különösen a fejlesztésre, műsorkészítésre, műsorokra és információra tekintettel.

Emellett a kontinentális és tengerentúli Franciaországon túlterjeszkedve a vállalkozás nemzetközi műsorszolgáltatást is nyújthat.

A France Télévision digitális és egyéb vállalkozásai

A fenti, törvény által létrehozott analóg műsorszolgáltatási vállalkozások mellett maga a France Télévision is létrehozhat leányvállalatokat, melyek digitális műsorszolgáltatást végeznek (erre máig még nem került sor). Ezen csatornáknak is teljesíteniük kell a fent felsorolt közszolgálati feladatokat (és természetesen közszolgáltatásaikért nem szedhetnek előfizetési díjat), illetve tőkájüknak 100%-ig köztulajdonban kell állnia.¹⁵¹

¹⁴⁷ U. ott 44. cikk I. pont 1. bek.

¹⁴⁸ U. ott 44. cikk I. pont 2. bek.

¹⁴⁹ U. ott 44. cikk I. pont 3. alpont

¹⁵⁰ U. ott 44. cikk II. pont

¹⁵¹ U. ott 44. cikk III. pont

Emellett egyéb vállalati céljaira (összhangban természetesen a műsorszolgáltató vállalkozások feladataival) a France Télévision egyéb leányvállalatokat is alapíthat.¹⁵²

A Radio France

A szintén a törvény által¹⁵³ létrehozott Radio France feladata országos és helyi rádióműsorok készítése és szolgáltatása. Decentralizált adóantennáin keresztül előmozdítja a regionális műsorszolgáltatást. Támogatja a művészeti tevékenységeket és óvja a művészeti örökségeket, különösen a zenére tekintettel: a törvény ugyanis kötelezően írja elő számára zenekarok támogatását, fejlesztését.

Radio France Internationale (RFI)

Míg a Radio France Franciaországban vagy annak részein sugároz, a Radio France Internationale¹⁵⁴ jórészt külföldre koncentrál. Feladata a francia kultúra széles körű terjesztése, francia nyelvű rádióműsorok készítése és sugárzása francia vagy idegen nyelven egyrészt Franciaországban élő külföldi hallgatóknak, másrészt külföldön élő francia hallgatóknak, illetve hírek, információk sugárzása francia és nemzetközi eseményekről.

Az itt felsorolt országos közszolgálati műsorszolgáltatási vállalatok és leányvállalataik nincsenek egymástól szigorúan elhatárolva: köthetnek koprodukciós megállapodásokat, illetve egymásnak is készíthetnek audiovizuális műveket és anyagokat (természetesen a feladat- és hatáskörükben és egyéb szabályokban meghatározott keretek között).¹⁵⁵

ARTE France¹⁵⁶

Az ARTE France műsorokat fejleszt és gyárt az ARTE nevű, 1990-ben létrejött európai kulturális csatornát alapító európai gazdasági érdekcsoportosulás számára.¹⁵⁷ Az ARTE France-nak a műsorok fejlesztés és gyártása során szem előtt kell tartania, hogy műsoainak közönsége nemzetközi, elsősorban európai közönség. Az ARTE France szintén köztulajdonban áll.

La Chaîne Parlementaire

Szinte valamennyi európai állam médiajoga rendelkezik a közszolgálatiág egy fontos kérdéséről, a parlamenti munka tudósításáról. Míg azonban Magyarországon – és még jónéhány európai országban – ezt az általános közszolgálati műsorszolgáltató feladatává teszik, a francia médiatörvény erre külön műsorszolgáltatót rendel, melynek neve Chaîne Parlementaire.

A parlamenti és civil csatornát a Nemzetgyűlés és a Szenátus hozta létre saját munkájuk vezetékes illetve földfelszíni közvetítésére. A vállalkozás a Műsoridő-paritás elve alapján két műsorszolgáltató vállalkozás műsorát sugározza, melyek közül az egyik a Nemzetgyűlésé (*La*

¹⁵² U. ott 44-1. cikk

¹⁵³ U. ott 44. cikk III. pont

¹⁵⁴ U. ott 44. cikk IV. pont

¹⁵⁵ U. ott 44. cikk V. ont

¹⁵⁶ U. ott 45. cikk

¹⁵⁷ U. ott 1990. október 2-ai szerződés egy európai kulturális adó létesítéséről

Chaîne parlementaire-Assemblée nationale), a másik a Szenátusé(*La Chaîne parlementaire-Sénat*).¹⁵⁸

A csatornák parlamentáris, oktatási és állampolgársági műsoraival az informálással és az állampolgárok közéleti ismereteinek bővítésével kapcsolatos közszolgálati feladatokat látnak el. A csatornákat szerkesztői függetlenség és műsorainak pártatlansága jellemzi. A La Chaîne Parlementaire-t a vezetékes és műholdas műsorterjesztőknek kódolatlanul és saját költségükön kell terjeszteniük.¹⁵⁹

A közszolgálati műsorszolgáltatók szervezete

A France Télévision, a Réseau France Outre-mer, a Radio France és a Radio France Internationale kizárólagos állami tulajdont képeznek. (A Chaîne parlementaire adását szolgáltató két vállalkozás a két parlamenti ház 100%-os tulajdona.) A France Télévisions műsorszolgáltatói, valamint ez előbbieket a korlátolt felelősségű társaságok szabályai szerint működnek.¹⁶⁰ Ennek megfelelően két legfontosabb szervük az igazgatótanács illetve az elnök.

A France Télévisions igazgatótanácsa 14 tagból áll.

A 14 tagból

- 2 parlament (Nemzetgyűlés és Szenátus) által választott tag;
- 5 állami képviselő (représentants de l'État);
- 5 szakképzett CSA-jelölt (amelyek közül legalább 1 tag valamely civil szervezetből, egy tag pedig az audiovizuális illetve filmművészeti készítő/gyártók képviselői közül kerül ki);
- 2 alkalmazotti képviselő a közszektor demokratizálásáról szóló 1986. július 26-ai 83-675. sz. törvénnyel összhangban kerül jelölésre.

Az elnököt a CSA választja egyszerű többséggel az igazgatótanács tagjai közül öt évre. Az így megválasztott tag nemcsak a France Télévision, de törvény által alapított leányvállalatai, a France 2, France 3, France 5 és a Réseau France outre-mer igazgatótanácsának elnöke is lesz.¹⁶¹

A leányvállalatok igazgatótanácsai – a Réseau France outre-mer kivételével – hét tagúak, amely tagokat az elnök javaslatára a France Télévisions igazgatótanácsa választ. A hét jelölt megoszlása a következő:

- 2 Parlamenti jelölt;
- 2 állami képviselő;
- 1 képzett személy a France Télévision igazgatótanácsába CSA által delegált 5 tagból;
- 2 választott alkalmazotti képviselő.

A leányvállalatok vezérigazgatóit a France Télévisions igazgatótanácsa választja az elnök javaslatára.

A Réseau France Outremer igazgatótanácsa 11 tagú, Radio France, Radio France Internationale igazgatótanácsai 12 tagból állnak, amelyeket 5 évre neveznek ki.

¹⁵⁸ Kommunikációs törvény 45-1. cikk és 45-2. cikk 1. bek.

¹⁵⁹ U. ott 45-3. cikk

¹⁶⁰ U. ott 47. cikk

¹⁶¹ U. ott 47-1. cikk

A Tanácsadó Műsortanács

A France Télévisions mellett a törvény létrehozott egy tanácsadó testületet, a Tanácsadó Műsortanácsot (*Conseil consultatif des programmes*). A Tanács 20 tagját 3 évre választják (egyszerű televíziókészülék-üzemeltetők közül), feladata vélemények, ajánlások kidolgozása a műsorokra vonatkozóan. A Tanács évente legalább kétszer ülésezik, ebből egyszer közösen a France Télévision igazgatótanácsával.¹⁶²

Privatizált közszolgálat - A TF 1

Franciaország volt Európában az első – és elsőségét hosszan megőrizte – egy közszolgálati csatorna magánosításában.

A francia kormány 1987-ben magánosította első közszolgálati csatornáját, a TF 1-et. A TF1 kereskedelmi tematikájú csatornává vált és a francia médiapiac legerősebb kereskedelmi műsorszolgáltatója. Fő tulajdonosa a francia Bouygues, amely tőkéjének 41,2%-ával, szavazati jogainak 41,1%-ával rendelkezik.

Az elmúlt években az egész televíziós szektorban kiterjeszkedett, érdekelt továbbá a műsorterjesztésben, kiadásban, Internet-szolgáltatásban, filmkészítésben, digitális televíziózásban. Tematikus csatornáik közül a két legismertebb az Eurosport és az Odyssee.¹⁶³ Elmondható tehát, hogy a privatizáció eredményes volt és Franciaország egyik legsikeresebb és legnagyobb médiacége jött így létre.

¹⁶² U. ott 46. cikk

¹⁶³ David Ward, Oliver Carsten Fueg, Alessandro D'Armo: A Mapping Study of Media Concentration and Ownership in Ten European Countries. Commissariaat voor de Media, 2004. . o.

IX. Műsorszerkezeti követelmények

A műsorszerkezetről szóló rendelkezésekről a francia médiatörvény röviden, de kimerítően szól.

A műsoridő

A francia jogszabályok nem írnak elő a műsorszolgáltatók számára minimális műsoridőt; az engedély kiadása iránti kérelembe foglalt műsoridő mérlegelése a CSA diskrecionális jogkörébe tartozik.

A műsortartalom

A tartalom szabályozásának köre Franciaországban is tükrözi az európai megközelítést: felöleli a kiskorúak védelmét, a politikai tartalmak visszaszorítását, a francia nyelv és kultúra, valamint az európai kultúra védelmét, a közérdeklődésre számot tartó eseményeket, valamint a reklámkorlátokat és reklámtiltalmakat (ez utóbbit ld. a következő fejezetben).

A kiskorúak védelme

A francia törvény is ismeri a kiskorúak testi, szellemi, erkölcsi fejlődését veszélyeztető tartalmakat, ám azon belül csak két kategóriát ismer: a) a kiskorúak fejlődését veszélyeztető és b) a kiskorúak fejlődését *súlyosan* veszélyeztető műsorokat.

ad a) Olyan műsor terjesztésekor, amely sértheti a kiskorúak testi, szellemi, erkölcsi fejlődését, a műsor előtt figyelmeztetésnek kell elhangoznia, a műsor során pedig vizuális jelzéssel kell megjelölni az ilyen műsorokat. (Fontos azonban megjegyezni, hogy a magyar médiarendszerrel szemben ez a rendelkezés csak a televíziós műsorokra vonatkozik.), illetve a személyes hordozható televíziók esetében a CSA vállalja olyan hozzáférés-ellenőrző rendszer kidolgozását, amely megóvja a kiskorúakat az ilyen tartalmaktól.

ad b) a kiskorúak testi, szellemi, erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztető televízió- és rádióműsorok pedig egyáltalán nem terjeszthetők.¹⁶⁴

(Érdekes továbbá, hogy ezen tartalmi szabályok elsődleges címzettjei nem a szolgáltatók/terjesztők, hanem a Tanács, amennyiben megtartásukról a törvény szerint a CSA-nak kötelessége gondoskodni.)

Politikai tartalmú műsorok

Politikai célú reklámok közzététele tilos.¹⁶⁵ Ugyanakkor a médiatörvény a CSA-ra bízta az országos műsorszolgáltatókra nézve kötelező, választási kampánnyal összefüggő szabályzat kidolgozását, emellett a konkrét kampány időszakában a CSA ajánlásokat küldhet a műsorszolgáltatóknak¹⁶⁶.

¹⁶⁴ Kommunikációs törvény 15. cikk 2-3. bek.

¹⁶⁵ U. ott 14. cikk 1. bek.

¹⁶⁶ Ezeket az ajánlásokat a Műsorigazgatóság és a Jogi Igazgatóság együttesen fogalmazza meg. (ld. Décision n° 2001-P-189 du 27 septembre 2001 és Décision n° 2002-P-95 du 28 mai 2002 4. cikk)

A francia nyelv védelme

Franciaországban kötelező a francia nyelv használata minden televíziós és rádiós műsorszolgáltató intézmény és szolgáltatás számára, a műsorszolgáltatás vagy elosztás módjától függetlenül.¹⁶⁷ Ez alól természetesen adódik kivétel, így sugározhatók nem francia nyelven is:

- a filmek és audiovizuális művek eredeti verziói,
- a jórészt idegen nyelven írt zenei művek,¹⁶⁸
- műsorok, műsorrészek és az ezekben szereplő reklámok, amelyeket egészében eredeti nyelven szándékoztak, vagy amelyeknek célja a nyelvtanulás vagy kulturális szertartások élő közvetítése.¹⁶⁹

A nagyobb jelentőségű események

A közérdeklődésre számot tartó eseményeket (vagy ahogy a törvény az Európai Unió vonatkozó joganyagával összhangban fogalmaz: a nagyobb jelentőségű eseményeket) a Határokon átnyúló televíziózásról szóló irányelvvel összhangban nem lehet kizárólagos jogok útján élőben úgy közvetíteni, hogy ezzel a nyilvánosság nagy részét megfosztják az események követésének lehetőségétől ingyenesen hozzáférhető műsorszolgáltatáson keresztül élőben vagy késleltetett közvetítéssel.¹⁷⁰

Franciaországban ezek a közérdeklődésre számot tartó események kivétel nélkül sportesemények, így a műsorszolgáltatóknak a közvetítés előtt, közben és után köteleességük díjtalanul a dopping ellenes jogszabályokat hangsúlyozó rövid műsorokat sugározni.¹⁷¹

Az ilyen események listájának összeállítását a törvény a Conseil d'État hatáskörébe utalja, amely ennek a kötelezettségének 2004 decemberében tett eleget.¹⁷² Eszerint nagyobb jelentőségű események:

1. A nyári és téli olimpiai játékok;
2. A francia válogatottnak a FIFA naptárjába jegyzett mérkőzései;
3. A futball világbajnokság nyitó, középdöntő és döntő mérkőzése;
4. A futball Európa-bajnokság középdöntő és döntő mérkőzései;
5. Az UEFA-kupa döntője, ha a francia válogatott részt vesz;
6. A futball Bajnokok Ligája döntője;
7. A futball Francia Kupa döntője;
8. A Hat Nemzet rögbi-bajnoksága;
9. A rögbi-világbajnokság középdöntői és döntője;
10. A francia rögbikupa döntője;
11. Az európai rögbikupa döntője, ha francia válogatott részt vesz;
12. A Roland-Garos tenisztorna férfi és női egyes döntői;
13. A Davis Kupa és a Fed Kupa középdöntői és döntői, ha a francia teniszválogatott részt vesz;
14. A Forma 1 Francia Nagydíja;
15. A Tour de France;
16. A Paris-Roubaix kerékpárverseny;

¹⁶⁷ Kommunikációs törvény 20-1. cikk 1. bek.

¹⁶⁸ összhangban a 28. cikk 2. bekezdésével

¹⁶⁹ A Tanács anyanyelvi rendelkezésekkel kapcsolatos határozatának alkotmányellenességét kimondó határozatot ld: Conseil constitutionnel n° 94-345 DC, 1994. július 29.

¹⁷⁰ Kommunikációs törvény 20-2. cikk.

¹⁷¹ U. ott 20-3. cikk

¹⁷² Décret n°2004-1392 u 22 décembre 2004

17. A kosárlabda Európa-bajnokság férfi- és női döntői, ha a francia válogatott részt vesz;
18. A kosárlabda világbajnokság férfi- és női döntői, ha a francia válogatott részt vesz;
19. A kézilabda Európa-bajnokság férfi- és női döntői, ha a francia válogatott részt vesz;
20. A kézilabda világbajnokság férfi- és női döntői, ha a francia válogatott részt vesz;
21. Az atlétika világbajnokság.

Európai művek

A médiatörvény a 89/552 EEC irányelvben foglalt európai kvóták megállapítását a Conseil d'État-ra bízta, és nagyon lakonikusan csak annyit rögzít, hogy a műsoridő (különösen a főműsoridő) minimum 60%-át európai filmeknek és audiovizuális műveknek kell kitenniük, illetve a műsoridő legalább 40%-ában eredeti francia filmalkotást kell sugározni.¹⁷³

(A főműsoridőt a CSA egyes műsorszolgáltatók számára megváltoztathatja jelentős nézettségi/hallgatottsági időre, amelyet évről évre a csatorna közönségének, műsorszervezetének és a műsorgyártásban betöltött szerepe fontosságának fényében állapít meg.)¹⁷⁴

Monitoring

Sem a francia médiatörvény, sem a CSA határozatai nem szólnak a monitoringról. Jóllehet, a törvény a CSA feladatául tűzi a műsorszervezeti követelmények garantálását, illetve a CSA szervezetén belül a Műsorigazgatóság végzi az audiovizuális kommunikációs szolgáltatások és a nemzeti műsorszervezetek műsorainak elemzését.¹⁷⁵

¹⁷³ Kommunikációs törvény 27. cikk 1. bek. 2. pont

¹⁷⁴ U. ott 27. cikk 2. bek.

¹⁷⁵ Décision n° 2001-P-189 du 27 septembre 2001 és Décision n° 2002-P-95 du 28 mai 2002 4. cikk

X. Reklám, szponzoráció, teleshopping

Ez az a témakör, amiben a 89/552/CEE irányelv alapossága a legkevesebb mozgásteret engedi a tagállamoknak, így nem csoda, hogy Franciaország reklámszabályainak tartalma igen emlékeztet a magyarra.

Franciaországban a reklám, szponzoráció és teleshopping kérdését egy 1992-es rendelet szabályozza.¹⁷⁶ Ez a rendelet mindenek előtt meghatározza a reklám fogalmát. A francia szabályozás szerint a reklám „minden díjazás vagy más előny fejében sugárzott üzenet, melynek célja termékek vagy szolgáltatások nyújtásának előmozdítása, amely tartalmazza általános elnevezésüket, kereskedelmi, ipari, művészi vagy szabad foglalkozás keretében egy állami vagy magánvállalkozás kereskedelmi előmozdítását.”¹⁷⁷

A reklámok tartalma

A reklám, túl azon, hogy valós, megbízható, és az emberi méltóság tiszteletben tartja, *nem sértheti az államba vetett bizalmat.*¹⁷⁸ Nem diszkriminálhat faji, nemi vagy nemzetiségi alapon, nem mutathat be erőszakot, és nem hirdethet az egészségre, személyes biztonságra, és a környezetre ártalmas termékeket. Nem sértheti a tévénézők vallási, világnézeti vagy politikai meggyőződését¹⁷⁹, továbbá a fogyasztók érdekeit tiszteletben kell tartania.¹⁸⁰

A reklám nem veszélyeztetheti a kiskorúak erkölcsi vagy testi fejlődését - különösen az alábbi, magyar jog számára sem ismeretlen magatartásokkal:

- nem ösztönözheti közvetlenül a kiskorúakat egy termék vagy szolgáltatás igénybevételére a hiszékenyséjük, tapasztalatlanságuk kihasználásával;
- nem ösztönözheti közvetlenül a kiskorúakat arra, hogy szüleiket vagy másokat az érintett termék vagy szolgáltatás igénybevételére kérjenek;
- nem használhatja ki vagy *változtathatja meg* a kiskorúnak szülei, tanárai vagy mások iránti bizalmát;
- nem mutathat kiskorút veszélyes helyzetben.¹⁸¹

A francia rendelet meghatároz néhány tiltott reklámtémát, melyeknek felsorolása jóval kurtább a magyar listánál. Tilos a televízióban reklámozni 1,2 fokosnál erősebb alkoholt, csak vezetőkes vagy műholdas úton terjesztett televíziók műsorát, mozit (!!!) illetve elsősorban országos térségben működő kereskedelmi promóciós üzemeltetőket.¹⁸²

A reklámok tartalma mellett azok módjára is találunk néhány tilalmat. Így többek között tilos a burkolt reklám, a tudatosan nem észlelhető reklám (amelyre a jogszabály a *szubliminális techológiát alkalmazó reklám* kifejezést alkalmazza).¹⁸³ Emellett reklámban nem szerepelhetnek olyan személyek, akik rendszeresen megjelennek híradóban vagy közéleti műsorban.¹⁸⁴

Tekintettel arra, hogy akár a regionális vételkörzet besugárzására is több adóantenna szükséges, a lakosság pedig – és így a fogyasztói igények is – igen összetett lehet,

¹⁷⁶ Décret n°92-280 du 27 mars 1992 modifié, relatif à la publicité, au parrainage et au téléachat

¹⁷⁷ Décret n°92-280 du 27 mars 1992 2. cikk

¹⁷⁸ U. ott 3. cikk

¹⁷⁹ U. ott 5. cikk

¹⁸⁰ U. ott 6. cikk

¹⁸¹ U. ott 7. cikk

¹⁸² U. ott 8. cikk

¹⁸³ U. ott 10.cikk

¹⁸⁴ U. ott 9-11. cikk

előfordulhatna az a lehetőség, hogy az egyes adótornyok sugárzási körzetében a műsorszolgáltató ugyanazon időben különböző, közönségspecifikus reklámblokkokat sugározzon. A francia médiajog csupán a reklám tekintetében mondja ki azt a magyar jog számára evidenciának tűnő tételt, miszerint egy műsorszolgáltató teljes vételkörzetében egyidejűleg ugyanazt a reklámot kell sugározni.¹⁸⁵

A reklámok elhelyezése

A reklámnak természetesen felismerhető képi és hanghatással elkülöníthetőnek kell lennie a többi műsorszámtól.¹⁸⁶

Ugyanúgy mint Magyarországon, Franciaországban is főszabály szerint csak a műsorszámok között lehet sugározni reklámot. A műsorszámok csak akkor szakíthatók meg, ha a megszakítás nem sérti azok egységét és értékét (és mások jogait sem), illetve figyelembe veszi azok természetes szüneteit.

Egy műsoron belül a megszakítások között 20 percnél el kell telnie. (Fontos, hogy a 20 perc csak ugyanazon műsoron belül értendő!)

Független gyártók által előállított, szünetet tartalmazó művek, sportközvetítések és színházi közvetítések csak a szünetben szakíthatók meg.

Nem szakítható meg reklámmal:

- híradó, aktualitásokról szóló műsor;
- vallási műsor;
- kiskorúaknak szóló műsor,

ha műsoridejük nem haladja meg a 30 percet.

(Itt két megjegyzést szükséges tenni: egyrészt ha ezen műsorok műsorideje eléri vagy meghaladja a 30 percet, akkor a fenti szabályok szerint megszakíthatók; másrészt a vallási műsorokat meg kell különböztetni a kifejezetten vallási szertartást közvetítő műsoroktól: vallási szertartást közvetítő műsor ugyanis akkor sem szakítható meg, ha meghaladja a 30 percet.)

Az egész és filmek megszakíthatók, azonban a reklámok időtartama ebben az esetben nem haladhatja meg a 6 percet.¹⁸⁷

A reklámidő-korlátok

A francia médiajogban a műsorszolgáltató által sugározott reklám

- országos műsorszolgáltatók és a 6 millió lakost meghaladó vételkörzetű földfelszíni műsorszolgáltatók esetében nem haladhatja meg napi átlagban az óránkénti 6 percet, illetve egy adott órában a 12 percet;

- vezetékes és műholdas úton terjesztett műsorok illetve a 6 millió lakost elérő vagy meghaladó vételkörzetű földfelszíni műsorszolgáltatók esetében nem haladhatja meg napi átlagban az óránkénti 9 percet, illetve egy adott órában a 12 percet.

(Az egyes műsorszolgáltatókra vonatkozó konkrét korlátokat a műsorszolgáltatási engedély kiadása után kötött megállapodásban rögzítik pontosan. Ez lehet kevesebb is a jogszabályban foglaltnál, több azonban csak kivételes esetben: egy bizonyos közösséghez vagy közösségek csoportjához szóló, közösségi élettel kapcsolatos, közösségközti vagy helyi műsorokat tudósító műsorszolgáltatókkal köthet kedvezőbb tartalmú egyezményt a CSA.)¹⁸⁸

¹⁸⁵ U. ott 13. cikk

¹⁸⁶ U. ott 14. cikk

¹⁸⁷ U. ott 15. cikk

¹⁸⁸ U. ott 15 V. pont

Egyáltalán nem sugározhatnak reklámot a mozcisatornák és a vallási műsorszolgáltatók.¹⁸⁹

Támogatott műsorszámok

A támogatott műsorszámok francia meghatározása szerint ilyennek számít minden olyan, a televíziós vagy rádiós tevékenységben illetve audiovizuális művek gyártásában nem érdekelt állami vagy magánvállalkozás által nyújtott, műsorokat finanszírozó támogatás, melynek célja, hogy a vállalkozás nevét, védjegyét, képi megjelenését, tevékenységét vagy termékeit promotálja.¹⁹⁰

A támogatott műsorszámoknak az alábbi követelményeket kell kimeríteniük:

- egy támogatott műsorszám tartalmát és műsorszerkezetbeli elhelyezését semmi esetben sem befolyásolhatja a szponzor a szerkesztői felelősséget kizáró mértékben;
- nem ösztönözhetnek a támogató vagy harmadik személy termékeinek vagy szolgáltatásainak megvásárlására vagy igénybevételére, különösen a termékek vagy szolgáltatások különleges jellemzőire való utalással;
- a támogatott műsorszám-jellegnek tisztán felismerhetőnek kell lennie, feltüntetve a támogató nevét vagy logóját a műsor elején és végén.¹⁹¹

A műsorokat nem támogathatja olyan természetes vagy jogi személy, amelynek tevékenysége elsősorban cigaretta vagy más dohánytermékek, alkoholtartalmú italok, csak vényre kapható gyógyszerek előállításából vagy terjesztéséből illetve csak vényre igénybe vehető gyógyító eljárások alkalmazásából áll.¹⁹² Nem lehet továbbá támogatni híradót és politikai információs műsorokat.¹⁹³

Közvetlen ajánlat

A francia jog – az európai szabályokkal összhangban – a teleshopping fogalmát az alábbiakban határozza meg: közvetlenül a nyilvánosságnak tett ajánlat arra, hogy fizetés ellenében az általa ajánlott javakat, szolgáltatásokat, jogokat vagy kötelezettségeket vegyenek igénybe.¹⁹⁴ A közvetlen ajánlat előtt és során annak jellegét egyértelműen fel kell tüntetni.

Tartalmi korlátozások

A közvetlen ajánlatokra is igaz, hogy a javak vagy szolgáltatások bemutatásakor tiszteletben kell tartaniuk a fogyasztói érdekeket, illetve nem tartalmazhatnak hamis vagy a nyilvánosságot félrevezető kijelentéseket.

A javakat és a szolgáltatásokat (mind jellemzőiket, mind ellenértéküket) a lehetséges legnagyobb pontossággal kell körülírni.¹⁹⁵ A közvetlen ajánlatok nem szólhatnak 16 éven aluliaknak.¹⁹⁶

¹⁸⁹ U. ott 15-1 cikk és 16. cikk

¹⁹⁰ U. ott 18. cikk

¹⁹¹ U. ott 18. cikk

¹⁹² U. ott 19. cikk

¹⁹³ U. ott 20. cikk

¹⁹⁴ U. ott 21. cikk

¹⁹⁵ U. ott 26-27. cikk

¹⁹⁶ U. ott 28. cikk

Időkorlátok

A közvetlen ajánlatok nem szakíthatók meg reklámmal. A közvetlen ajánlatok időtartama nem haladhatja meg a 15 percet; naponta a 3 órát; emellett naponta maximum 8 közvetlen ajánlat sugározható. A földfelszíni műsorszolgáltatókon nem sugározhatnak közvetlen ajánlatot éjjél és 11 óra valamint 14 és 16 óra között. Nem kaphat helyet továbbá a teleshopping szerda délután, szombat délután és vasárnap egész nap.¹⁹⁷

Ezalól természetesen kivételt képeznek azok a műsorszolgáltatók, amelyek eleve közvetlen ajánlatra szakosodtak. (A kizárólag közvetlen ajánlatot sugárzó, műholdas és vezetékes vagy digitális földfelszíni úton terjesztett műsorok szolgáltatói, valamint a műsoridő legalább 50%-át közvetlen ajánlatnak fenntartó analóg földfelszíni műsorszolgáltatók.¹⁹⁸)

¹⁹⁷ U. ott 29-30. cikk

¹⁹⁸ U. ott 31-32. cikk

XI. Médiatulajdonlás, versenyjog

Tekintve, hogy a francia médiapiac erősen koncentrált, erős nemzetközi szereplők által meghatározott piac, fontos a médiatulajdonlás átláthatóságának, ellenőrzésének biztosítása, tulajdonlási korlátok felállítása és a domináns piaci helyzet ellen hatékonyan védő intézkedések meghatározása.

A kérdést kettőbonthatjuk: egyrészt a tulajdonosok által a médiavállalkozások felett gyakorolt kontrollra a vállalkozás tőkéjének vagy szavazati jogainak hányadán keresztül (médiatulajdonlás); másrészt a vállalkozás piacon szerzett domináns helyzetére a bevételek, a jogosultságok száma vagy a közönségreszesedés tükrében (médiakoncentrációk)

Franciaországban a Versenyhatóság mellett a média-specifikus verseny- és tulajdonlási szabályok legfőbb öre a CSA. A CSA feladatainak áttekintésekor már találkozhattunk ajánlattevő jogkörével a kormány számára az audiovizuális kommunikációs tevékenységek versenyének fejlesztése tárgyában. Emellett felvetheti a versenyt korlátozó piaci magatartások és gazdasági fúziók problémáját az illetékes közigazgatási vagy igazságszolgáltatási szerveknek, illetve azok is kikérhetik a CSA véleményét.¹⁹⁹

Az engedélyezés bemutatásánál pedig láthattuk, hogy a CSA már a kérelmek elbírálásakor is köteles a pluralizmus védelme és a közérdek szolgálata mellett a médiapiaccal kapcsolatos szempontokat is figyelembe venni, így a jogosultak sokféleségét, a domináns helyzettel való visszaélés megakadályozásának lehetőségeit, illetve a versenyt korlátozó lehetséges piaci magatartásokat.²⁰⁰ Emellett tisztességes egyensúlyt kell biztosítani az országos rádióhálózatok és a helyi, regionális és független tematizált szolgáltatások között.²⁰¹

Médiatulajdonlás

Az átláthatóság biztosítása

Az átláthatóság biztosítására az engedélyes vállalkozások tulajdonosi összetételét fel kell tüntetniük a pályázatukban; ezt a CSA nyilvántartásba veszi.²⁰² Ha valamely személy az alaptőke vagy a szavazati jogok több mint 10%-át megszerzi, azt köteles egy hónapon belül bejelenteni a CSA-nak.²⁰³

(Emellett 2004-ben létezett egy olyan szabály is, miszerint az engedélyeseknek nyilvánosságra kell hozniuk többek között nevüket, képviselőjük nevét és három fő tulajdonosuk nevét, ám ezt a szabályt azóta hatályon kívül helyezték²⁰⁴)

Az egy-kettő-három szabály

Az egy-kettő-három szabály azt rögzíti, hogy ugyanaz a személy mennyi tulajdoni hányaddal rendelkezhet egy, kettő vagy három műsorszolgáltatóban.

Ez a szabály röviden: egy műsorszolgáltatóban legfeljebb 49% illetve 50%, a másodikban legfeljebb 15%, harmadikban legfeljebb 5%-os tulajdoni részesedéssel bírhat; műholdas

¹⁹⁹ Kommunikációs törvény 17. cikk 1-2. bek.

²⁰⁰ U. ott 29. cikk 8. bek.

²⁰¹ U. ott 29. cikk 11. bek.

²⁰² U. ott 36. cikk

²⁰³ U. ott 38. cikk

²⁰⁴ U. ott régi 37. cikk; hatályon kívül helyezte a 2007. július 9-ei 2004-669. sz. törvény.

műsorszolgáltató esetén az elsőben legfeljebb 50%-kal, a másodikban legfeljebb 1/3, a harmadikban legfeljebb 5% lehet a részesedése.

A szabály szabatosan:

olyan földfelszíni, műholdas és vezetékes (analóg és digitális) úton terjesztett országos televíziós műsorszolgáltatóban, melynek összesített közönségrészesedése meghaladja a 2,5%-ot, ugyanaz a természetes vagy jogi személy egyedül vagy másokkal, közvetlenül vagy közvetve legfeljebb az adott vállalat tőkéjének vagy szavazati jogainak 49%-ával rendelkezhet.²⁰⁵ (Olyan földfelszíni televíziós műsorszolgáltatóban, mely kétszáz ezer és hatmillió lakos közötti vételkörzetben sugároz, egy személy legfeljebb a szavazati jogok vagy tőke 50 %-ával rendelkezhet.²⁰⁶)

Ha ilyen társaságban természetes vagy jogi személy egyedül vagy másokkal, közvetlenül vagy közvetve több mint 15%-al rendelkezik, akkor közvetlenül vagy közvetve az ugyanilyen engedéllyel rendelkező másik jogosultban szerzett részesedése nem lehet több 15%-nál.

Ha pedig az említett személy több mint 5%-al rendelkezik két ilyen társaságban, akkor közvetlenül vagy közvetve az ugyanilyen engedéllyel rendelkező másik jogosultban szerzett részesedése nem lehet több 5%-nál.²⁰⁷

A kizárólag műholdas televízió- és rádió-szolgáltatásra engedélyezett vállalatban ugyanaz a természetes vagy jogi személy nem rendelkezhet közvetlenül vagy közvetve a vállalkozás tőkéjének vagy szavazati jogainak több mint felével.

Ha ilyen társaságban természetes vagy jogi személy egyedül vagy másokkal, közvetlenül vagy közvetve több mint 1/3-al rendelkezik, akkor közvetlenül vagy közvetve az ugyanilyen engedéllyel rendelkező másik jogosultban szerzett részesedése nem lehet több 1/3-nál.

Ha pedig az említett személy több mint 5%-al rendelkezik két ilyen társaságban, akkor közvetlenül vagy közvetve az ugyanilyen engedéllyel rendelkező másik jogosultban szerzett részesedése nem lehet több 5%-nál.²⁰⁸

Külföldiek tulajdonlása

Francia nyelvű földfelszíni műsorszolgáltatóban külföldi legfeljebb 20%-os részesedést szerezhethet. (Külföldi: nem francia állampolgár vagy olyan vállalat, melynek többsége nem francia állampolgárok illetve jogi személyek kezében van)²⁰⁹ Fontos, hogy ez a szabály nem a vállalkozás honosságát, nem is az engedély francia természetét, hanem a műsorszolgáltatás nyelvét határozza meg feltételként – így egy CSA által kiadott engedéllyel olaszul szolgáltató csatorna akár 100%-os olasz tulajdonban is állhat.

Médiakoncentrációk

A francia szabályozó nem csupán abban látja a domináns piaci helyzet kialakulásának veszélyét, ha egy cég túl tökeerős, hanem – a médiapiac sajátosságaira tekintettel – abban is, ha túl sok nézőhöz jut el. Ezért korlátozza egyrészt az egy kézben összpontosuló engedélyek számát, másrészt az egy jogosult által kiszolgált lakosok számát.

²⁰⁵ Kommunikációs törvény 39. cikk.

²⁰⁶ U. ott 39. cikk III. pont

²⁰⁷ U. ott 39. cikk I. pont 1-5. bek.

²⁰⁸ U. ott 39. cikk I. pont 1-5. bek.

²⁰⁹ U. ott 40. cikk

Médiakoncentrációk az engedélyek száma tekintetében

A magyar joghoz hasonlóan az országos engedélyeseknek meg kell elégedniük egy lehetőséggel (e szabály alól kivételt képez a személyes hordozható televíziók számára nyújtott szolgáltatás).²¹⁰

Ezalól két kivétel adódik. Az egyik, ha a jogosult valamely tengerentúli közigazgatási kerületre illetve Mayotte vagy Új-Kaledónia területére sugároz (hiszen így a kontinentális Franciaország közönségét nem koncentrálja).

A másik kivétel a digitális földfelszíni műsorszolgáltatási engedélyek köre: ezekből egy jogosult kezében legfeljebb öt összpontosulhat, feltéve, hogy műsorszolgáltatóinak műsorait különböző vállalatok gyártják vagy azok más műsorszolgáltatók műsorait sugározzák (hiszen a digitális technológia szélesebb spektrumot kínál, ugyanakkor a fenti kitételekkel nincs veszélyben a véleményfőbesség).

Egy személy nem rendelkezhet tónél több, kizárólag műholdon terjesztett rádiós műsor szolgáltatására szóló engedéllyel.²¹¹

Médiakoncentrációk a lakosság tekintetében

Ennek a fényében született az a rendelkezés, mely szerint nem juthatnak el 150 millió lakosnál többhöz annak a földfelszíni rádiós jogosultnak az adásai, amely több rádióadót működtet, más jogosultak több műsorát továbbítja, illetve több hálózattal rendelkezik. (Megjegyzendő, hogy a lakosokat adásonként számolják, vagyis minden egyes embert annyiszor vesznek figyelembe, ahány adás az említett jogosulttól eljut hozzá.)

Aki már rendelkezik engedéllyel egy vagy több nem országos földfelszíni analóg televíziózásra, nem szerezhethet még egy ugyanolyan engedélyt, ha ezzel az elért lakosság meghaladja a hatmillió főt. Ugyanez a szabály vonatkozik a digitális televíziós engedélyekre.

Akinek pedig egy speciális vételkörzetre van már analóg televíziós műsorszolgáltatási engedélye, az egészében vagy részben ugyanazon a területen nem szerezhethet még egy analóg engedélyt. Ugyanez a szabály vonatkozik a digitális televíziós engedélyekre: nem szerezhető részben vagy egészben ugyanazon a területen még egy digitális engedély.

Akinek pedig már van engedélye egy televíziós-rádiós kábelhálózatra, az nem szerezhethet még egyet, ha azzal az általa elért lakosság meghaladja a 8 millió főt.²¹²

Ami a személyes hordozható televíziót illeti, egy engedélyesnek maximum annyi engedélye lehet, amennyivel közönség-elérése nem haladja meg a lehetséges közönség 20%-át.²¹³

Médiakoncentrációk más, kapcsolódó piacok tekintetében: a négyből kettő szabály

A négyből kettő szabály már nemcsak egy médium piacára van tekintettel, de a piacok konvergálásának tudatában más, kapcsolódó piacokon való jelenlétet is bevonja a koncentráltóság vizsgálatába. A négyből kettő szabály a pluralizmus védelme érdekében felállít négy analóg kategóriát, amelyből egy jogosult egyszerre csak kettővel rendelkezhet. A négy kategória a következő:

1. Egy vagy több televíziós műsorszolgáltatási engedély, amely 4 milliós vételkörzetre jogosít;

²¹⁰ U. ott 41. cikk 2. bek.

²¹¹ U. ott 41. cikk

²¹² U. ott 41. cikk

²¹³ U. ott 41. cikk 11. bek.

2. Egy vagy több rádiós műsorszolgáltatási engedély, amely 30 milliós vételkörzetre jogosít;
3. Egy vagy több hálózatra vonatkozó engedély, amely 6 milliós vételkörzetre jogosít;
4. Egy vagy több, a teljes országos napilapforgalom 20%-át meghaladó politikai vagy általános napilap előállítása vagy befolyásolása (az engedélyezés iránti kérelem benyújtását megelőző 12 hónap figyelembevételével).

Ugyanez a négy kategória a regionális és helyi szint esetében az analóg műsorszolgáltatásra vonatkozóan a következőképp alakul:

Nem kaphat radio vagy televízió szolgáltatásra vagy hálózat-működtetésre engedélyt az, aki ily módon az alábbiakból 2-nél többet valósítana meg:

1. Egy vagy több televíziós műsorszolgáltatási engedély (akár országos, akár nem) az érintett területen;
2. Egy vagy több rádiós műsorszolgáltatási engedély (akár országos, akár nem), amelynek a teljes lehetséges közönségrészesedése a területen meghaladja a 10 %-ot;
3. Egy vagy több hálózat üzemeltetője, amely a területen terjeszt televízió- és rádióműsorokat;
4. Az adott területen terjesztett (akár országos, akár nem) politikai vagy általános napilapot előállít vagy befolyásol.²¹⁴

A négy kategóriából tehát, ha valamely jogosult már kettőt kimerít, nem szerezhethet olyan jogosultságot, amellyel egy harmadik kategóriát is megvalósítana. Kivétel ezalól – mind az országos, mind a regionális szinten –, ha a jogosult vállalja, hogy a CSA által szabott, hat hónapot meg nem haladó határidőn belül lemond valamely jogosultságáról.²¹⁵

A digitális technológia megjelenésével 2000-ben a törvényben elhelyeztek két újabb cikket, melyek szóról szóra ugyanezeket a rendelkezéseket említik az országos és a regionális kategóriák tekintetében, azzal a különbséggel, hogy azokat nem analóg, hanem digitális módra rendeli alkalmazni.²¹⁶

A CSA és a Versenyhatóság (*Conseil de la concurrence*) viszonya

A médiatulajdonlás kérdése összetett kérdés, a CSA és a Versenyhatóság pozitív vagy negatív hatásköri összeütközésének elkerülésére ezért a francia kommunikációs törvény alapos és koherens szabályokat alkot. A két szerv összhangjának érdekében a Versenytanács konzultál a CSA-val,

- ha a Versenytanács elé olyan fúziós ügy kerül, amely közvetlenül vagy közvetve audiovizuális kommunikációs szolgáltatás előállítóját vagy terjesztőjét érinti²¹⁷ (ennek érdekében előre vigyélmezteti a Versenyhatóság a CSA-t ilyen tervezett fúziókról);
- ha az audiovizuális piacot érintő tisztességtelen piaci magatartással kapcsolatos ügy kerül elé (a Versenytanács megkeresésétől számított egy hónapon belül a CSA megküldi a véleményét);

Illetve a Versenyhatóság bármilyen, tudomására jutott tényről értesíti a CSA-t, amely a fenti tulajdonlási szabályok sérelmével versenyt korlátozó magatartásra utal.²¹⁸

²¹⁴ U. ott 41-2. cikk

²¹⁵ U. ott 41-1. cikk

²¹⁶ U. ott 41-1-1 és 41-1-2. cikk

²¹⁷ U. ott 41-4. cikk; Code de la commerce L 430-5. cikk

²¹⁸ U. ott 41-4. cikk

XI. Összegzés

A francia médiarendszer egy jól átgondolt, egységesen szabályozott rendszer, amely úgy marad összhangban az Unió szabályaival, hogy a legfrissebb technikai kihívásokra is gyors és adekvát választ ad.

A francia és magyar médiarendszer gyökerei hasonlóak: mindkét országban megfigyelhető a közszolgáltatás kezdeti monopóliumának indokolatlan elhúzódása.

A médiaszabályozás alkotmányos keretei Franciaországban és Magyarországon közel azonos módon biztosítottak, legalábbis ami az alkotmányban deklarált szólásszabadságot, a sajtótörvényt és a médiatörvényt illeti. A francia szabályozás ugyanakkor a magyarénál jóval gyorsabb választ adott a konvergenciára a kommunikáció, az elektronikus kommunikáció és az audiovizuális kommunikáció fogalmainak árnyalásával. Annak eldöntésekor például, hogy az Interneten továbbított tartalmak közül melyeket tekintünk a médiaszabályozás alá vonhatónak, használható modellt nyújt a francia szabályozás, amelynél a tartalmak mércéje az, hogy a nyilvánosságnak szánták-e őket vagy magáncélra.

Ami a műsorszolgáltatás hazai tipizálását illeti, az a franciához hasonlóan egyértelmű, átlátható és következetes. Mindazonáltal elgondolkodtató a nonprofit-műsorszolgáltatás fejlettsége és szabályozásának árnyaltsága Franciaországban: az, hogy a francia törvény az „A” kategóriájú rádiós műsorszolgáltatók esetében még azt is meghatározza, hogy éves bevételüknek hány százaléka lehet reklámbevétel.

Figyelemre méltó továbbá a műsorszolgáltatók honosságának körülírása a francia médiatörvényben. Magyarország európai uniós tagságával és a külföldi befektetők szaporodásával a magyar médiapiacra a hazai szabályozás ilyen irányú módosítása is indokolt lehet.

A szabályozó hatóságok konvergens hatásköreikhez hasonló hatáskörök kialakítása nálunk már évek óta húzódozó eljárás, de akadnak olyan vonások is – például a CSA tagságának megválasztása (három tagot jelöl a köztársasági elnök, hármat a Nemzetgyűlés, hármat a Szenátus) melyek a konvergenciára tekintet nélkül figyelemreméltók.

Ami az ORTT rég vitatott közjogi-magánjogi eszközeit illeti, a CSA egyértelműen közjogi(bb) szervezet, a műsorszolgáltatókkal kötött konvenciója is közjogi karakterű és az annak megszegése esetén alkalmazott szankciók is. Ezek megfelelő átültetése nem is okozna nagyobb káoszt a hazai műsorszolgáltatási rendszerben.

A CSA szabályozási jogköreinek szűk de karakteres felsorolása szintén példa lehetne a hazai törvényhozó számára. A kutatás, elemzés szintén a CSA elengedhetetlen feladatai közé tartozik, amelynek a CSA eleget is tesz. Honlapján számos tanulmány, elemzés elérhető mind a hazai, mind az európai kérdésekről; mind francia és olasz, mind angol nyelven, rendszeresen frissítve.

Példaadó a francia rendszer a műsorszolgáltatási jogosultságok elbírálásának értékelésekor is. A CSA ugyanúgy előre rögzített szempontok szerint pontoz mint az ORTT, Franciaországban azonban a konkrét szempontok mellett/mögött mögött nevesítve vannak bizonyos általános alkotmányos megfontolások is, mint például a közérdek, a sokféleség, a szocio-kulturális kifejezés lehetőségei.

Franciaország közszolgálati műsorszolgáltatóiban legszembetűnőbb azok nagy száma és tematikus jellege. A Magyarországon országos földfelszíni sugárzás útján egyetlen általános tévécsatornát üzemeltető Magyar Televízió számára ez mindenképpen megfontolandó. Franciaország 1987-ben a közszolgálati műsorszolgáltató vállalkozás (France télévision) egyik csatornáját privatizálta (TF 1), amely azóta is az egyik legsikeresebb médiavállalkozás.

Ez nálunk aligha lenne kivitelezhető, hiszen a francia műsorszolgáltató számára még így is maradt három országos televíziócsatorna. A közszolgálati válságából való kilábaláshoz ugyanakkor elengedhetetlen bizonyos fokú üzleti, kereskedelmi szemlélet.

A versenyjog területén a francia modell hasznos lehet a hatáskörök, feladatok és az együttműködés egyértelműbbé tételéhez. A konkrét médiatulajdonlási és médiakonzentrációs szabályok erősen függenek az adottság viszonyaitól.

A francia rendszer a magyarhoz hasonlóan ismeri az engedélyek számának korlátozását (négyből kettő-szabály), ez azonban jóval árnyaltabb a magyar szabályozásnál. Szintén tanulságos az egy-kettő-három szabály.

Franciaország médiaszabályozásának eltérései számos gyökérből fakadnak, ezek közül a legfontosabb a társadalmi, történelmi, technikai, gazdasági és jogi környezet. Jóllehet, történelmi, társadalmi kontextusunk soha nem lesz azonos, sem jogrendszerünk, melybe médiaszabályaink illeszkednek, a technika és a gazdaság fejlődése azonban Magyarországot is szembesíti azokkal a kérdésekkel, amelyeket a nyugati országok, köztük Franciaország joga is, már megnyugtatóan és számunkra több szempontból példaértékűen megválaszolt.

A médiát szabályozó hatályos francia jogforrások

1.01. szakasz

Törvények

2005. február 11-ei 2005-102. sz. törvény a hátrányos helyzetűek jog- és esélyegyenlőségéről, részvételéről és állampolgárságáról

2004. július 9-ei 2004-669. sz. törvény az elektronikus kommunikációról és az audiovizuális kommunikációs szolgáltatásokról

1994. augusztus 4-ei 94-665. sz. törvény
A francia nyelv alkalmazásáról

1986. szeptember 30-ai 86-1067. sz. törvény
A kommunikáció szabadságáról

1966. július 3-ai 66-457. sz. törvény
A műsorszolgáltatási vevőantennák létesítéséről

Rendeletek

2007. május 15-ei 2007-958. sz. rendelet az Állam és az audiovizuális kommunikációs nyilvános szektor szervei közötti pénzügyi viszonyokról

2007. május 15-ei 2007-957. sz. rendelet a digitális környezet alapjairól

2005. október 31-ei 2005-1355. sz. rendelet az audiovizuális kommunikációs szolgáltatások és terjesztőik rendszeréről

2005. szeptember 13-ai 2005-1168. sz. rendelet a Nemzeti Frekvenciaügynökségről és a frekvencia-újraelosztás alapjairól

2003. július 4-ei 2003-620. sz. rendelet
A frekvenciák elosztási költségeinek elosztásáról és fedezéséről

2002. február 4-ei 2002-140. sz. rendelet
A vezetékes és műholdas rádiókra és televíziókra alkalmazandó rendszerről

2002. december 28-ai 2001-1332. sz. rendelet
A kódolt hálózatok film- és audiovizuális művek előállításának fejlesztésére való felhasználásáról

2002. december 28-ai 2001-1333. sz. rendelet
A műsorszolgáltatástól különböző szolgáltatások nyújtásáról digitális földfelszíni műsorszórás útján

2001. március 3-ai 95-240. sz. rendelet
A francia nyelv alkalmazásáról szóló 1994. augusztus 4-ei 94-665. sz. törvény végrehajtásáról

1994. november 2-ai 94-972. sz. rendelet

A helyi nyilvánossághoz való hozzáféréssel és a helyi magán-rádiók támogatásával kapcsolatos kötelezettségekről

1992. szeptember 23-ai 92-1047. sz. rendelet

Az alkoholtartalmú italok reklámozásáról rádiós műsorszolgáltatás útján.

1992. szeptember 1-ei 92-881. sz. rendelet

A vezetékes hálózatok üzemeltetésének engedélyezéséről.

1992. március 27-ei 92-280 sz. rendelet

A reklámról, támogatott műsorszámokról és a közvetlen ajánlatokról

1990. február 23-ai 90-174. sz. rendelet

A filmalkotások osztályozásáról

1990. január 17-ei 90-66. sz. rendelet

A filmalkotásokról és az audiovizuális művekről

1989. szeptember 7-ei 89-632. sz. rendelet

A műsorszolgáltatási technikai bizottságokról

1989 július 26-ai 89-518. sz. rendelet

A CSA szervezetéről és működéséről

1987. április 6-ai 87-239. sz. rendelet

A reklámozás és a támogatott műsorszámok magán-rádiókra vonatkozó szabályairól

1967. december 22-ei 67-1171. sz. rendelet

A vevőantennák létesítéséről

